

Št. 135

**AVGUST
2017**

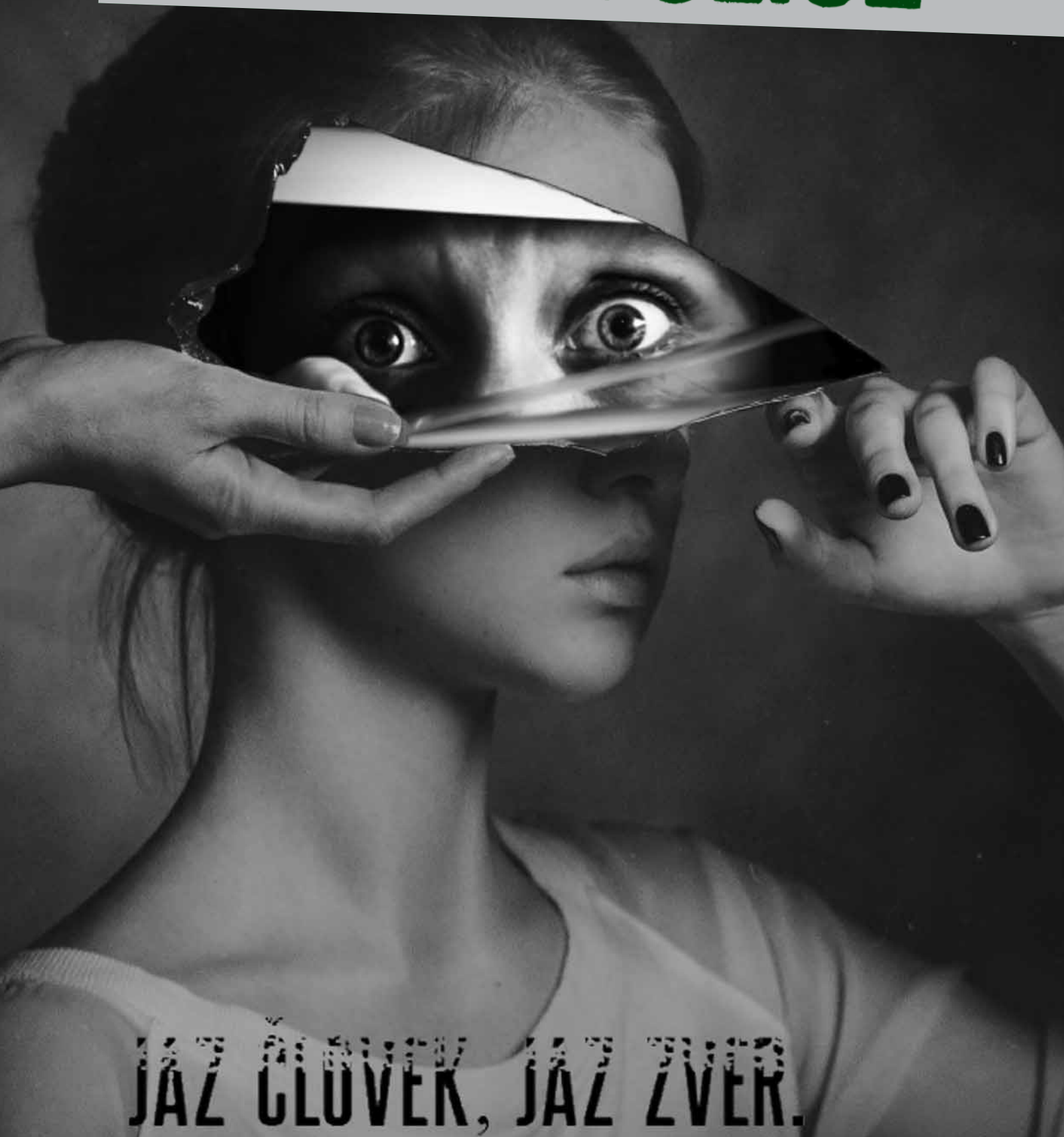
Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI ULICE

JAZ GLUVER, JAZ ZVER.

Odgovorna in izvršna urednica:
Mirjam Gostinčar
Tehnični urednik in oblikovanje:
Chris Hartke
Uredniški odbor:
Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić
Sodelavci uredništva:
Tomaž Golob, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Vanja Kurbus, Barbara Jozelj,
Žiga Novak, Monika Buhančič - Biba, Barbara Pišlar, Jasmina Memić
Grafična zasnova:
Karlo Medjugorac
Lektoriranje:
Mojca Pipan
Ilustracije:
Janne Karlsson, Janez Kompare, Laura Ličer, Damjan Majkić,
Leah Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar
Oblikovanje ovitka:
Jean Nikolić
Tisk:
Tiskarna Vovk
Izdajatelj:
Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.
Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:
Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana
Telefon: 059 022 503
E-pošta: info@kraljiulice.org
Spletna stran: www.kraljiulice.org
Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:
SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO
Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov ne odražajo vselej mnenj uredništva.

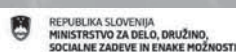

foto: Aleksander Petric

Uvodnik:

ČLOVEK VERSUS PISSING IN THE RIVER*

foto: osebni arhiv

V svetu, kakršen je, pa ni že od nekdaj bil (ali pa ga vsaj nismo dojemali na ta način), je težko obstati. Predvsem tistim z zmerno empatijo, smislom za sočloveka in neustavljivo zmožnostjo pa tudi željo (začasno) preleviti se (ne zlititi!) v druge, praviloma nesrečnejše od sebe. Postati zanje nekakšna opora. Svet vsekakor ni posebej naklonjen takim, ki ne znajo pogledati stran in jih ženejo nezadržno hrepenenje, navduše(va)nje in želja po spreminjanju ljudi (in s tem sveta) na bolje. O tem sem že govorila, pa bom vedno znova, saj se mi zdi neizogibno potrebno: spremembe so nujne! Ne glede na to, da se pogosto zdijo zgolj navidezne in da je svet prepreden s stranpotmi. Manevri v to smer praviloma terjajo človeka in pol. Ampak ko je inventura za tabo, spoznaš, da JE BILO in JE vredno.

»Nikoli ne naredi križa čez nikogar,« mi je prišepnil Arkady, ruski kolega, ko sva prepuščena na milost in nemilost otoškega vremena stala pred slikovito železniško postajo v Glasgowu. »Ne naredi tega (slišalo se je kot odmev), pa čeprav se ti bo v tistem trenutku morda zdelo, da je z eno nogo že v grobu! Prav lahko se ti namreč zgodi, da ti bo pokazal prstanec.« Uf, spet primerek čudaškega esperanto humorja socialnih delavcev, me je obšlo, čeprav je bil videti povsem resen. Vseeno moram priznati, da je bil tajming ravno pravi. Rahlo skrušena sem namreč po kar nekaj letih dela z brezdomci (ki vključuje spekter duševnih in čustvenih motenj, če niti ne omenjamo odvisnosti, praviloma kombiniranih, ali pa obupovanja in pomanjkanja vsakršnega motiva – s čimer se najtežje spopadam) že precej obupovala nad svojimi prizadevanji. To, kar sem počela, se mi je zazdelo skrajno čudaško, ni čudno, da sem se taka zazdela tudi sama sebi.

Tistega dne sva z Arkadyjem obredla mnoge skrite koticke mesta, v katerih je pred leti nekaj časa živel skupaj z Jamesom, talentiranim uličnim glasbenikom, zasvojenecem s heroinom (ki se je sam snel z droge) in posebnem. Dejstvo, da v mestu (kar velja za vsa mesta po svetu) vzporedno in v razmeroma omejenih pogojih diha in obstaja popolnoma drug svet, mi je dalo zagon. Pa tudi vedenje, da je svetov v bistvu nešteto. V ljudeh, med ljudmi, kamor koli se pač obrneš. Ne bom sodila, kateri je pravi, to je stvar percepcije in izbire vsakega posameznika. V življenju pač marsikaj izgubimo. Nekatere izgube so usodnejše od drugih, nikoli pa enoznačne. Verjamem, da vsemu navkljub ne izgubimo notranjega sveta. Ta se odraža na najrazličnejše načine, zagotovo tudi preko ustvarjalnosti. Ta nas ohranja žive in človeške, pa »čeprav smo bili, novorojeni, podvrženi občutkom majhnosti, ki so nam jo vcepili, ker so nam namenjali (pre)malo časa, namesto da bi bili deležni vsega časa tega sveta. Takrat je bolečina postala tako nevzdržna, da odtlej nisi več sposoben čutiti ničesar drugega, strah, s katerim si prežet, pa je v celoti omrtvičil sposobnost funkcioniranja.« Tako Lennon. Bistveno je, da zrasemo v ljubezni, z občutkom, da pripadamo in smo sprejeti. Tako jaz. Tudi zato se spleča postati zgled. Zver v nas vedno grize in nas opominja na lepo in vredno. Ki definitivno obstaja. Če izgubimo notranji svet, potem bomo slej ko prej izgubili tudi sebe. Kakor koli pa že je, o človečnosti, človeškosti, dobrem in zlu ter nevidnih mejah – nad ali med vsem naštetim – so na raznovrstne načine razmišljali naši avtorji. Ob tem so dokazali, da ne gre za nepomemben pojav. Ljudje smo paleta vsega mogočega, predvsem pa neponovljivi, v tem je tudi čar. Poletje je kot naročeno za branje, ergo, privoščimo si ga v nezmernih količinah.

MG

*Patti Smith

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 5 pOdpiram - MITJA VRHOVNIK SMREKAR
- 7 ZVER
- 8 GOLEM
- 9 TATU ZGODBA
- 10 SOSED DRAGOMIR
- 12 PODLAGA
- 16 pOdpiram - ANDREJ E. SKUBIC
- 17 IZGUBLJENI FANT
- 18 TIRANIJA SMISLA IN ILUZIJA SVOBODE ALI
KAKO SIZIF ZAJEBAL ZEVS
- 20 PRILOŽNOST
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 LEPOTICA IN ZVER
- 25 JAZ ČLOVEK
- 25 ZVERI
- 26 KONTRAST
- 27 MILOŠEV FOTO - KOTIČEK
- 28 JAZ ČLOVEK, JAZ ZVER
- 30 JEST SM ZVER
- 32 SMS-KOMENTARNICA
- 33 OGLASNA DESKA
- 34 RAZVEDRILO

To sem jaz:

BENO, 2., ZADNJI DEL

foto: arhiv KU

Moja psihiatrinja je hitro ugotovila, da zdravlila ne uporabljam za to, za kar je namenjeno, in mi ga ni več želela predpisovati. To je bil hud šok, saj se je bližala matura, jaz pa se brez ritalina nisem nikakor mogel zbrati za učenje, in tako sem se nekaj mesecev pred maturo odločil, da poiščem drugo rešitev. S prijateljem, ki je bil kemik, sva sklenila dogovor. Jaz sem mu prek očetovega podjetja naročil laboratorijsko opremo in potrebne kemikalije, on pa bo doma pripravil metamfetamin. Vedel sem, da je učinek amfetaminov zelo podoben ritalinu, saj ga v tujini pogosto predpisujejo za zdravljenje motenj pozornosti. V dveh tednih mi je pripravil prvo »rundo«. Na tehtnici sem odmeril 10 miligramov in jih potegnil v nos. Učinek je bil seveda veliko intenzivnejši kot pri ritalinu, saj gre za bistveno močnejšo substanco. Takrat sem bil prvič resnično »zadet«. Meni je dal majhen zavojček, ostalo pa je sam prodal na črnem trgu. Drogo sem začel zlorabljati redno, po več dni skupaj nisem spal ali jedel in moje težave so se začele večati. Bil sem neprespan, kronično izčrpan in moja odvisnost se je poglobljala. Dejstvo, da je bila droga vedno na doseg roke v neomejenih količinah, je bilo najbolj pogubno. Dva meseca po maturi sem bil zaradi prevelikega odmerka prvič prisilno hospitaliziran na psihiatriji v Polju. Imel sem panični napad in intenzivne privide in prisluhe, zaradi katerih sem sredi noči zbežal iz svojega stanovanja. Sosedje so me videli in poklicali reševalce. V Polju sem prostovoljno ostal še 2 meseca, da se mi je počutje stabiliziralo, po tem pa se droge 2 leti nisem dotaknil, saj sem se bal, da bi se mi panični napadi ponovili. Po tem, ko mi je umrl oče in sem prvič pristal na cesti, sem začel uživati tudi druge droge. To je v veliki meri botrovalo mojemu propadu in bankrotu. Pri dvajsetih letih sem se prvič srečal s heroinom, začel kaditi in piti alkohol. V enem letu sem postal prava razvalina. Vsake 2 uri sem si injiciral heroin in popil vsaj liter in pol žgane pijače na dan. Še sam težko verjamem, kako hitro sem propadel. Iz perspektivnega športnika in odličnjaka sem dobesedno dosegel dno. Moje življenje se je vrtelo le še okrog drog in alkohola. Po dveh letih takega življenja sem imel vsega dovolj. Sovražil sem svoje življenje, sebe in vse, kar me je obkrožalo. Vedel sem, da imam samo dve možnosti – drastično spremeniti svoje življenje ali umreti na cesti, in to kmalu. Odločil sem se za prvo. Trenutno se zdravim, že več kot leto ne uživam prepovedanih drog in ne pijem alkohola. Vrnil sem se tudi v fitnes, kjer odlično napredujem. Našel sem si zaposlitev in stanovanje in načrtujem, da bom nadaljeval in zaključil šolanje.

DEJSTVO, DA JE BILA DROGA VEDNO NA DOSEGU ROKE V NEOMEJENIH KOLIČINAH, JE BIL NAJBOLJ POGUBNO.

03
KRALJI
ULICE

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV
CELO NEKAJ NOVEGA PRI STARI ROBI
NAŠA GRUPA TNT VAM DEMOLIRA IN ODNESE VSE. ☺
NUDIMO:
- KOMBI PREVOZE, SELITVE, DOSTAVE, KOSOVNI ODVOZ,
PRAZNIJENJE STANOVANJ, DEMONTAŽA IN MONTAŽA POHIŠTVA ...
- ČIŠČENJE: STANOVANJ, POSLOVNIH PROSTOROV, BLOKOVSKIH
STOPNIŠČ, POMIVANJE OKEN, PO DOGOVORU ...
Tu nas najdete: 059 010 075
Več na www.robaraba.si

STARA NOVA
ROBA
A

TAKO
SPRAVA
NJE
BUDAN

BACK TO THE ORIGINS

Prvinskost
me boči,

u
p
o
giba ude
mojega
t
e
lesa,

ki ni vajeno
vulgarnosti,
v strohnele
geometrijske like.

Takrat
se nočne more
spremenijo v (nad)realizem
in jaz
(p)ostanem žival.

Aleš Jelenko

Tjaša Žurga Žabkar

Opodpiram - MITJA VRHOVNIK SMREKAR

Kdo si, kaj te v življenju najbolj poganja?

Sem to, kar me poganja od znotraj in priganja od zunaj. Zdi se mi, da so vse, kar je bistveno v mojem življenju, odnosi, ki jih imam do in z ljudmi, umetnostjo in rečmi, ki jim niti ne vem imena. Pri delu me v enaki meri poganjajo tako ideje kot tudi obveznosti in roki, ki mi gredo včasih na živce. Brez tega pa bi se najbrž spremenil v puding.

Prva(e) asociacija(e), ki se ti zbudi(jo) ob besedi brezdomstvo, brezdomen.

Zima, dež, sneg, svoboda. Spomnim se tudi duhovitega monologa Toma Waitsa, ki igra brezdomca v filmu Fisher King. Pravi, da je brezdomec moralni semafor za povprečnega Boba, ki ga v službi maltretira hudoben šef in bi mu najraje zabil škarje v roko, namesto da se mu mora prilizovat. Potem pa se spomni na brezdomca, ki mu včasih da kakšen drobiž, da mu ga ni treba niti pogledati. Zasveti mu rdeča luč in si reče »ne gre mi še tako slabo«, odloži škarje in nastavi še drugo lice.

Kakšen je tvoj intimni odnos do brezdomstva? Kdaj si prvič srečal nekoga, ki ni imel »doma«, ali pa vsaj pomislil na to, kdo so pravzaprav brezdomni ljudje?

Ko smo mulci začeli sami hoditi iz Šiške v mesto, jih je bilo nekaj in vsi so bili nekakšne ljubljanske legende, vsak s svojimi posebnostmi. Bilo je konec sedemdesetih in bili smo pank in ska in takšno. Bili smo si blizu. Skupaj smo kupili liter najcenejšega vina in potem viseli po parkih, srečevali smo se v klubu Študent in šišenskem FV-ju. Imeli smo precej romantično predstavo o brezdomcih, z leti pa sem z žalostjo opazil, da po vsaki zimi kakšen izgine. Sedaj je brezdomcev veliko več in med njimi je tudi veliko več mladih. Ne hodim več z vinom v park, samo še včasih komu dam kak evro.

Kakšen se ti zdi odnos do brezdomnih v slovenski družbi in družbi na splošno?

Ne vem, če lahko pozimi vsi spijo na toplem in če je dovolj tople hrane zanje,

foto: osebni arhiv

ampak glede na to, da je vedno več različnih tudi ljudi, ki imajo dom, se bojim, da je socialna država vedno manj samoumevna in se moramo začeti bolj povezovati izven institucij. Ne samo z brezdomci.

Kaj meniš o samem projektu Kralji ulice?

Brezdomcem omogoča aktivnejšo vpetost v družbo in možnosti izražanja, bralcem pa stik s svetom, ki ga sicer ne poznajo. Zdi se mi, da ima vsak brezdomec neko čisto svojo zgodbo, ki bi jo moral povedati svetu.

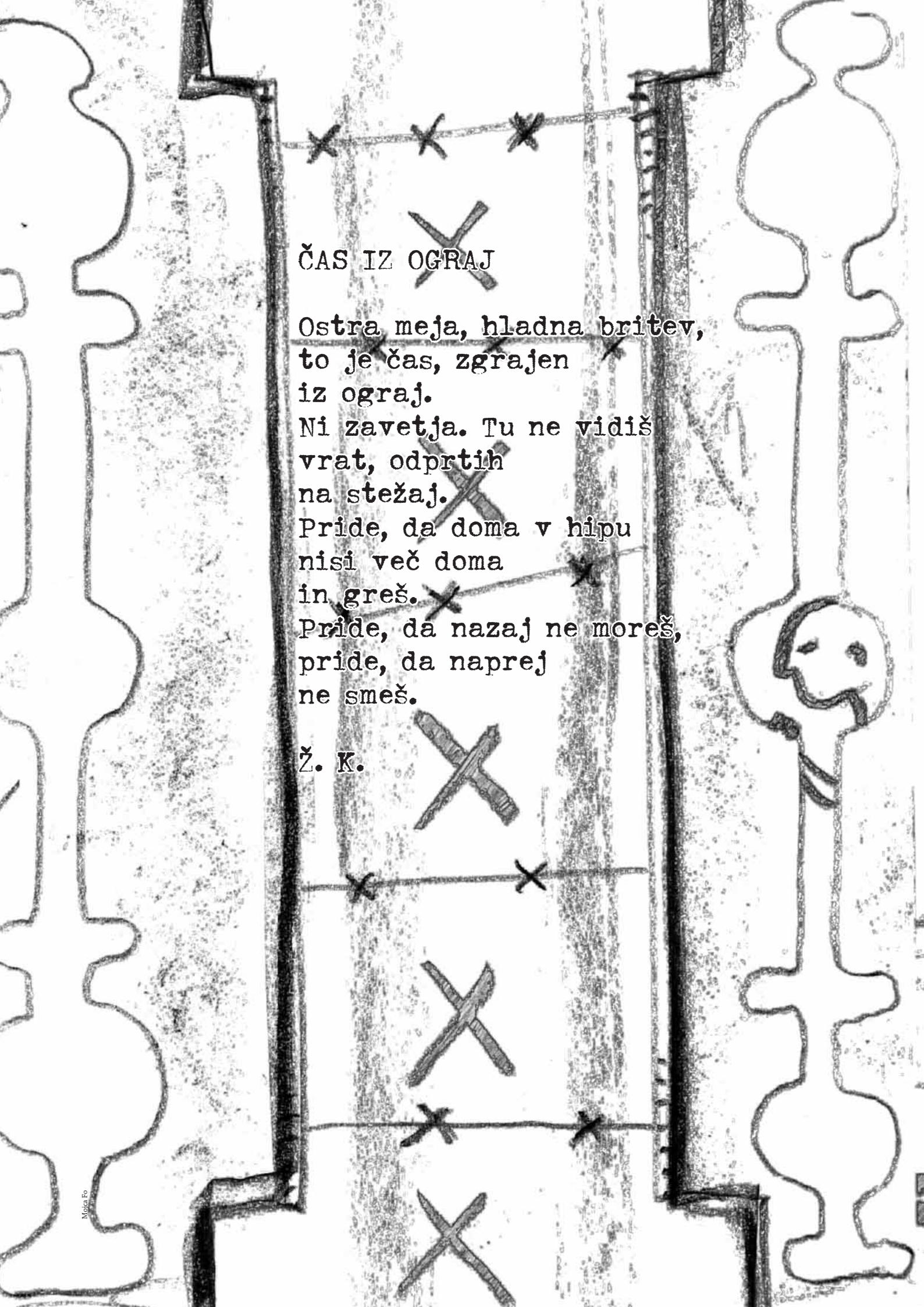
Kakšen je tvoj komentar na situacijo tukaj in zdaj?

Živimo na srečnem delčku sveta z najboljšimi pogoji in v obdobju socialne mobilnosti, ki je neprimerljiva s siceršnjo zgodovino človeštva. Vse to izvira v veliki meri iz prijaznih podnebnih pogojev in kolonialistično-imperialističnega ropanja, katerega sadove uživamo tudi v Sloveniji.

Ampak račun vedno hitreje prihaja na mizo. V tretjem svetu nakradeno bogastvo in pohlep sta po nekaj generacijah pripeljala Zahod v apatijo, in ta vodi v propad. Med Neronom in Trumpom ni bistvene razlike. Mogoče je na svetu neka konstantna in omejena količina blagostanja, ki pa je zelo nepravilno razdeljeno. In mogoče ima zaradi človeške narave vsaka civilizacija omejen rok trajanja in podoben potek. **Kako se spopadaš s tovrstno realnostjo (ventili)?**

Odnosi z ljudmi, ki jih imam rad, glasba, literatura, gledališče, film. Pomembno se mi zdi tudi, da razumem, kako so v današnjem globaliziranem svetu stvari med seboj povezane in kaj so pravi vzroki za stanje. Da ne lajamo pod napačnim drevesom.

Intervju pripravila MG

ČAS IZ OGRAJ

Ostra meja, hladna britev,
to je čas, zgrajen
iz ograj.

Ni zavetja. Tu ne vidiš
vrat, odprtih
na stežaj.

Pride, da doma v hipu
nisi več doma
in greš.

Pride, da nazaj ne moreš,
pride, da naprej
ne smeš.

Ž. K.

In vino veritas, so prauli stari Latinci. To je po štajersko »v vinu je resnica«. Samo pri Lojzu to ni pomenilo, da je isko resnico na podnu od kozarca. On je, ko je biu vreji nasekan, pokazal svoj pravi obraz. So pa še eno rekli Latinci: nomen est omen. Ime je fse. Ja, Lojz se je piso Zver in je biu ful vreji pubec, ko je bil trezn. Daleč naokoli niso našo boljšega. Ampak ko se ga je nacugo, bognedaj, da si ga samo postrani pogleda ... On je biu, razumeš me, ko doktor Jekyll pa mister Hyde. Lahko si z njim v miru sedo Pri Mici pa piu pir pa se meno, njemu pa se je fsekundi spipalo, pa je keremu kaj naredo, takot zadnič.

Enkrat je recimo, ko se je fpetek zjutraj zbudo, biu malo tečn. Meu je mačka od prejšnjega večera pa Karla mu ni kave skuhala, ker se ni mogla zjutraj fstat, ker jo je zvečer malo preveč pobožo. Pri Mici pa si fsaki petek zjutraj poleg kave zastojn še nula tri vinjaka dobo. Lojz je tisto jutro spil ene štiri, pet kav, pol pa je skoraj na avtobus zamudo. Izpit so mu malo pred tem vzeli, ker je pijan vozo, mi se zdi.

No, šou je na avtobus in je skočo gor, glih ko se je avtobus premakno in šofer še ni zapr vrat. Šofer je ustavo in potem sta se nekaj cajta gledala.

»Kaj me te tak postrani gledaš?« je fprašo Lojz.

Šofer je reko: »Kak se te vi obnašate? Pa nea mi morte skakat med vožnjo gor, kaj ste hecni, alkaj? Kaj če se bi vam kaj zgodilo?!«

Lojz ni reko nič, odgovoro mu je s pešico. Šoferu se je vlila kri iz nosa in je nekaj zakleu, Lojz pa ga je potegno stran od volana in ga brcno dol z avtobusa.

Zaj, Lojz je mel vseeno mehko srce, pa je vedo, da bojo ljudi meli probleme, če bojo zamudli fslužbo, pa se je fsedo za volan in začeu pelat. Ker pa ni vedo, ker gumb je za zapret vrate, jih je nekaj ven poskakalo, te pa se jih je par poškodovalo.

Lojze je pol mogo za nekaj cajta na hladno pa iz službe so ga fuknili, te pa je celo breme padlo na Karlo. Ona pa tud ni mela neke bajne plače. Lojz je od socjalne komaj meu dovolj za fsakdanji pir.

Malo jima je na tesno hodlo, ker je tekstilna tovarna počasi lezla cugrunt, Karla pa tud več ni mogla dodatno zaslužiti, ker bi jo te hoto, če je nonstop smrdela po pijači, Lojz pa jo je – al zaradi pijanosti al pa zaradi lubosumja – vsako leto tak zdela, da se je morala it znova za osebno slikat. Drugač so jima prauli Ava Gardner pa Gregory Peck, ker sta baje, te ko sta bla še mlada, oba ful dobro zgledala.

No in sedimo zadnič Lojz pa Karla pa Mirč pa Ludvik pa Tina pa jaz pri Mici. Na mizi smo meli že celi kup praznih flaš, ker tista lena rit od Mici ni pospraulala miz al pa smo mi prehitro pili, nea vem. Vglavnem, bli smo že lepi cajt tam in Lojz je biu tisti dan ekstra žejn. Pa nekaj je biu sitn, s Karlo sta se ruknila, to vem, ker je mela sončne očale.

Te pa pride en tip noter pa pozdravi dober dan pa gre za šank. Lojz me je pogleda, ko da bi me hoto vprašat: »Kaj je meni kaj reko?« Jaz sem mu reko, da ne, da je samo pozdravo, ker se to spodobi, če nekam prideš, mi se zdi.

Vglavnem, mi se menimo dalje, samo Lojzu fseeno nekaj ni dalo mira. Fsake tolko se je obrno proti šanku.

»Glea me!« je reko.

»Kaj?« sn fprašo.

»Glea me,« je ponovo Lojz. »Glej, kak me glea postrani!«

»Lojz, nea te gleda, pusti ga.«

Samo tip je res gleda v našo smer — ne vem pa, če glih Lojza, ker mu je ena oka šla prek nosa levo, druga pa desno, tak na iks. Dvignjo je krigl proti nam pa reko: »Na zdravje.« Lojza je začelo kuhat.

»Sn ti reko, da me gleda!«

Mojca Fo

»Lojz, nea te gleda, ne vem, kam gleda, ampak tebe nea, ker škili.«

»Glej, mene boli kurac, če škili, samo da nea škili proti meni!«

»Lojz, pomiri se,« je rekla Karla, Lojz pa jo je poča po obrazu in reko: »Nea ti meni pomiri se, Karla!«

Škila za šankom se je začeu nekaj menit z Mici, Lojz pa je vstau pa stopo do šanka, se naslono in začeu nervozno kimat pa vprašo tipa:

»Kaj se maš zaj ti tu za menit z Mici? Zaj škili v mene, če si upaš?«

»Prosim?« je fprašo škila. »A mene sprašujete?«

»A prosiš? Ja, tebe sprašujemo!«

»Mici, daj še gospodu eno pivo, prosim,« je reko škila, Lojz pa je tapko s prstom po šanku, ko da bi tiktakala tempirana bomba.

»Ne bo gospod še enga piva, fsaj ne od škilastega hohštaplera, ko me že celi cajt provocira!«

»Lojz, daj mir,« je rekla Mici, »ker bom poklicala policijo,« je rekla.

»Ni treba, Mici,« je reko škila. »Saj se boma z gospodom civilizirano pomenla, saj sma odrasla, ne, Lojz?«

»Pa nea ti meni Lojz, ker nisma krav skup pasla, jasno?!«

Lojz je zgrabo pepelnik na šanku pa ga tak stisno, da se je zdrobiu. Škila je dvignjo roke.

»Okej, gospod Lojz, samo na pivo sem prišo, spiu ga bom in šou, je vreau?«

»Ne, ni vreau,« je reko Lojz. »S takimi, ko si ti, se jaz nimam kaj menit!«

Škila se je obrno stran in skimo z glavo. Glih je hoto nardit požirek, ko ga je Lojz potegno k sebi pa mu reko: »Mene glej, ko se menim s tabo!«

»Prej ste rekli, da se nimama kaj menit. Pa da naj vas nea gledam?«

Lojz ni več odgovarja, Zver je pa stisno pest in z enim udarcem položo tipa na tla. Potem se je sklono nad njega, ga dvignjo za kravatlč in začeu tolč ko norc.

Tina je v družbi najbolj močn, zato je skočo proti njemu in ga potegno stran, Lojz pa je ponoreu in je klukno še njega, da se nekaj cajta ni mogo pobrat, pol pa se je spet spravo na škilastega tipa in ga tak dougo bokso, da se oči sploh več ni vidlo, obraz je meu ko vrtnico.

Jaz nisem hteu gužve delat pa več ko pou pira sem meu še v flaši, Mici pa je šla na telefon poklicat policijo. S sirenamami so pritulli v par minutah.

Ko je biu Lojz zadovoljn z opraulenim delom, je počasi odkorako vun, ker je spredaj pred Pri Mici vodnjak in si je ko kirurg umiu roke do komolcov, jih streslo in jih lepo mirno držau v zrak, da mu je policaj lahko natakno lisice.

Renato Bratkovič

GOLEM*

08
KRALJI
ULICE

Ljubko filigranska je vstopila v zatemnjeno sobo. Z atraktivno kariero univerzitetne učiteljice in pesnice; ime Alma se je prilegalo njeni avri razumevajoče neobveznosti. Ta je izhajala iz vpogleda, ne iz malomarnosti. Alma, ki je skladno z imenom prinesla nekaj svetlobe in gibanja. Po celodnevem ždenju v sobi – ki se je pojmovalo kot priprava na delo, v resnici pa je šlo za lenobnost – mi je končno zaplalo po žilah (od koncentracije glukoze v krvi zaradi $C_6H_{12}O_6$). V zgodnjih zrelih letih ... pa še vedno v študentski sobi v hiši svojih staršev ... generacija y naj bi skladno z njuejdževsko ideologijo živela od zraka ... kriza. Na desni ozka postelja, ki že dolgo ni nikogar tujega gostila, mene pa je bila navajena do pustote. Na levi stara omara s praznim predalnikom. Adrenalin, tisti $C_9H_{13}NO_3$ me je spravil v obešenjaško razpoloženje. Kazaje na predalnik ji razlagam, da kanim vanj spraviti nočne obiske. Še same sebe ne razumem. Tam postelja, želeča si kakšnega intimnega srečanja, jaz pa o praznem predalniku, kjer da naj bi prenočil zeleni obisk. Svašta. Da bi bila ironija usode (ki je značaj) oziroma prismuknjenost moje psihe še večja, je v taistem predalniku dolga leta počival okostnjak, izkopanina iz srednjeveškega mesta Gutenwerth. To so bili časi, ko se je arheologija delala še bolj po domače. Okostje, ki ga je odgovorna arheologinja poimenovala Francišek, »naš Francišek«, je bilo v letih izkopavanj shranjeno na domačiji blizu terena, potem se je preselilo v nacionalni muzej, omara pa v našo hišo, kajti v prestolnico sta pripotovala skupaj. Včasih okostnjak, danes spontana želja, da v taisti predalnik spravim koga živega; čudna ponovitev, bi se reklo, nezavedno se igra z mano. »Če dobro premislim,« rečem Almi, »so bile tiste kosti utelešenje, heh, zgodnje, otroške fantazije, saj veš, sanjarjenje o edini možni bližnji osebi, o sorodni, tebi ustreznici duši, ki naj bi, kako neugodno, živela daleč v preteklosti.« In nato je Alma prišla na plano z nepričakovano, a jezikovno logično asociacijo: okostnjak v omari. »Kakor koli že, ta hip je predal prazen,« se nisem

foto: osebni arhiv

pustila mesti. Kajti okostnjak bi bilo treba šele proizvesti – čeprav za ceno živega obiska. Na hitrico je komentirala: »Zdaj me pa že plašiš.« Se ne povsem iz srca zarežala. »Ali pa – kaj, če bi se sam okostnjak Francišek reinkarniral in prišel na obisk?« sem jo skušala potolažiti. »Potem bi ta oseba, ta možki, lahko šel v posteljo in niti ne nujno v predalnik.« Pomežiknem, toda ne pomaga, Alma-gostja me je tedaj že resnično čudno gledala. Bilo je še nekaj vse bolj neposrečenega duhovičenja, nato je odšla po opravkih, jaz pa v tuhtanje, od kod ideja o predalniku. Stvar se mi je nenadno zazdela mnogo resnejša, kot je kazalo dotlej. Okostnjak je očitno onkraj moje volje res padel iz omare in je bilo treba opraviti z njim. Iz omare je padel, kot bi padel iz krste, kajti predalnik je *de facto* to bil, še ena ali že druga krsta. In kdo pade iz krste? Iz krste, ki še ni zakopana, lahko pade samo truplo, in ker nismo več v srednjem veku, je bilo možno samo pravo meseno truplo, nič več okostnjak. *Voila*. Kaj se je pravzaprav zgodilo? Po Alminem odhodu v svoji zakajeno zamračeni sobi sama s truplom. Namesto na paroh je ležalo na tleh, toda ker spoštujem smrt, so se tla v vidnem polju nekoliko privzdignila, tako da je bilo vse skupaj dovolj dostojno. Ne morem reči, da me je to dejstvo ravno spodbudilo, me odrešilo občutkov nelagodja, negotovosti in brezizhodnosti. Po svoje pa se je že čutilo, da nekaj

prihaja, kajti tako na veke vekov ni moglo ostati.

Kar je prišlo, je bil nekakšen golem, zombi, moj nočni alter ego, če hočeš, po svoje sproducirana verzija gospoda Hyda iz Stevensonove knjige (gl. Google: *Strange Case of Dr Jekyll and Mr Hyde*), kakorkoli že.

Pride skozi vrata, delam se, kot da me ni. Tudi on se dela, kot da me ni, osredotočen je na svoj popravek. A v prostoru je najina prisotnost, je zaznaven občutek najinega medsebojnega zavedanja. Navzven je videti, kot da je samo mrtvak tisto, kar ga zanima. Bolj čutim, kot vidim bližanje dveh čudnih entitet. Mrtvo telo in prišlek iz meni neznanega vmesnega sveta. V nekem trenutku se ne bližata več fizično pregledno, ampak ju skupaj vleče neznanska sila vzajemne privlačnosti. Golem daje energijo vleka, energijo vakuuma, temne snovi, ki v nanosekundi posrka vase truplo. Nič ne ostane, priča je zgolj prazen odprti predal, ki ga, nemudoma zapolnjenega z dnevniškimi zapiski iz obdobja zadnjih desetih let, energično zaprem.

Če to ni – *Happy end* – življenje, ki je več kot čakanje na smrt.

Renata Šribar

* Z Wikipedije: V judovski folklori je Golem (GOH-ləm; hebrejsko גולם) oživljeno antropomorfno bitje, ki je ustvarjeno z magijo zgolj iz nežive materije (zlasti gline ali blata).

TATU ZGODBA

Tatu mi predstavlja osebno mantro, način, s pomočjo katerega lahko tudi v najtežjih trenutkih najdem samo sebe in to, kar mi je najpomembnejše. Hkrati z osebno rastjo se spreminja tudi pomen mojih tatujev. Napis, ki ga imam na roki, čeprav fizično vedno isti, mi na tak ali drugačen način zagotavlja varnost in me opominja na pogled, ki ga želim imeti na življenje, medtem ko zemljevid kaže osebno pot, ki mi je zaenkrat še neznana. Zato je tudi zemljevid prazen, kot nepopisan list, kateremu vdihujem življenje.

V. V.

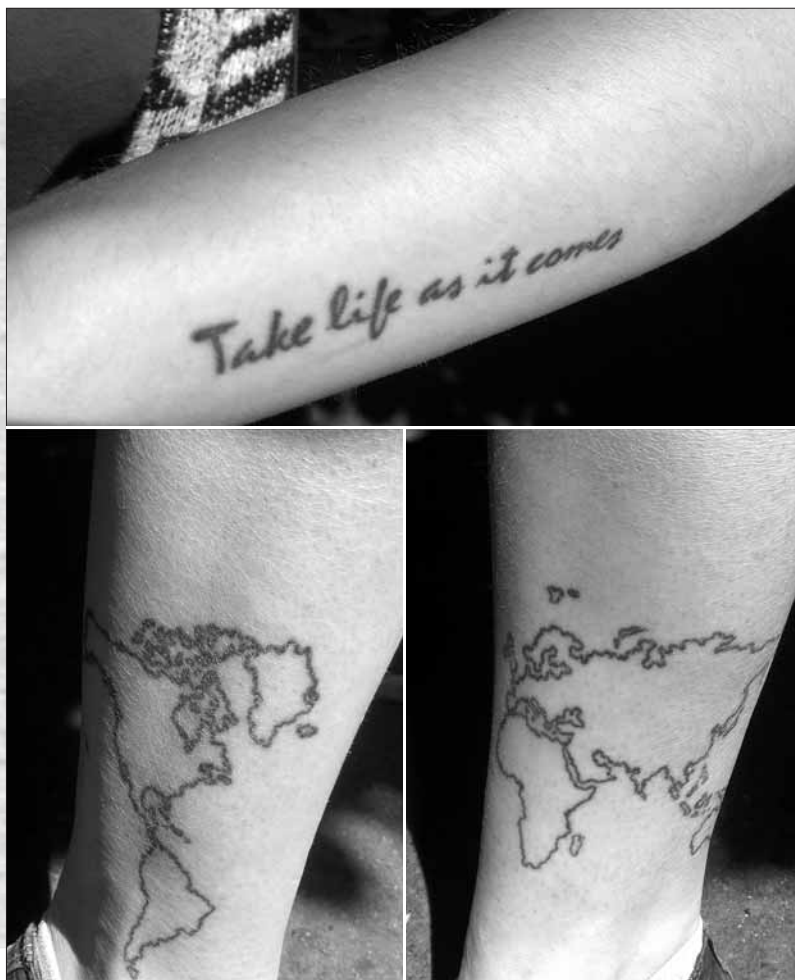

foto: MG

TIH

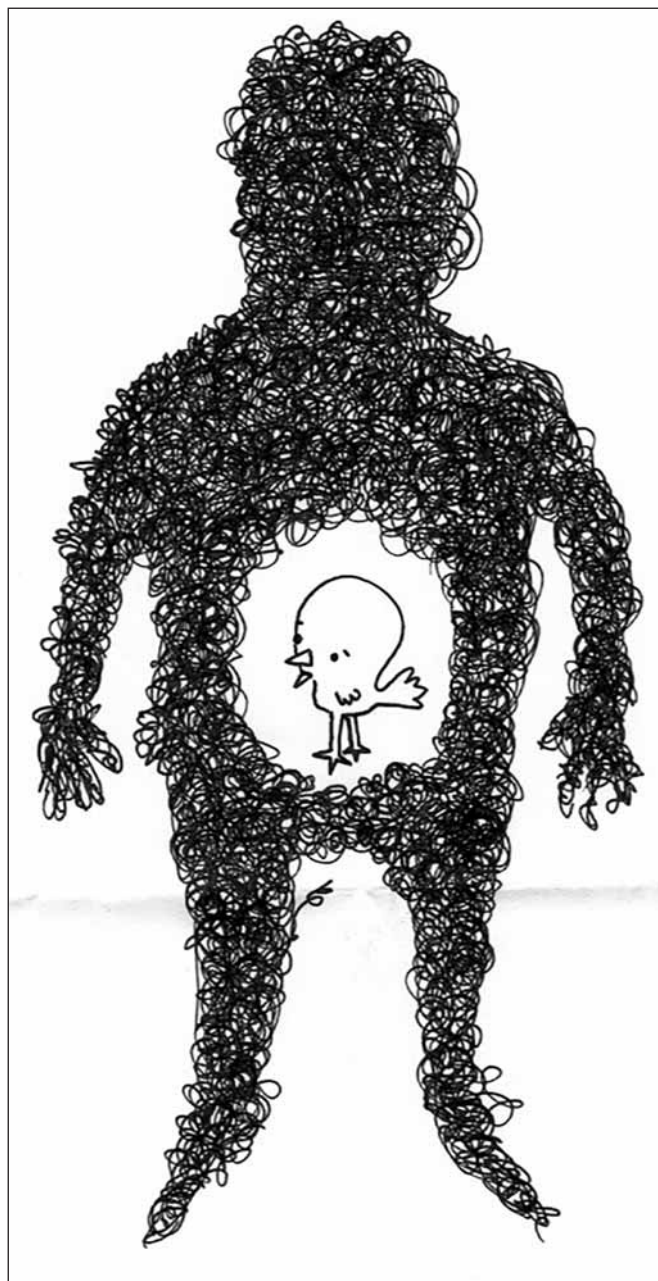
Ne bom se
borila,
ne branila
z besedami,
ne skrila se
za njih,
ostala bom
tih.

Nedeljka

SOSSED DRAGOMIR

*Dragomire, ti si pravi kriminalac! Dragomire, ti opasna budala!
Dragomire, gdje su ti sada muda, Dragomire, oni te traže svuda!*

Dragomir je res bil zajeban tip. Človek, ki enostavno ni poznal strahu. Vsi v Štepancu, kjer je odraščal, in na Fužinah, kamor se je preselil kasneje, so vedeli to. To so vedeli tudi drugod po Ljubljani in Sloveniji, celo po celem bivšem področju Jugoslavije. Kako to? Ker je krasil naslovnice vseh dnevnih časopisov, ki so izhajali v vseh prestolnicah nekdanjih skupnih republik. Prav vse, Jutranji list, Blic, Politika, Slovenske novice. Krasil jih je z njegovim smrtno resnim obrazom in s pestjo, dvignjeno v zrak na sodišču, potem ko je bil obsojen na 25 let zapora brez možnosti pomilostitve, potem ko se je odločil za molk, molk, ki je rešil njegove pajdaše, a glavna obtožnica ga je bremenila za brutalen umor podjetnika, ki so ga že nekaj časa izsiljevali. Dragomir ga je zaklal, ko je podjetnik segel po pištoli. Slika Dragomirja na naslovnici mi je vlivala srh. Resen obraz, fanatičen pogled, ki je marsikomu vlival strah v kosti. V svoji zgodovini kriminala je streljal tudi na policiste, štihtil sodelavca, preden bi ta na naslednjem zaslišanju izdal glavna imena kokainske organizacije, ki je imela svoje lovke razširjene po celem Balkanu, vse do Turčije, osumljen nekaj umorov, ki so kar nekaj časa nazaj ostali nerazrešeni. A če so vsi v njem videli zver, psihopata, sem jaz v njem še vedno videl človeka. *Toda mar ni sam človek zver?* se pogosto vprašajo mnogi, ki bi modrovali, kdo ali kaj smo pravzaprav sami ljudje. Razlog, da sem videl v njem človeka, je bil ta, da smo se skupaj družili v najstniških letih, takrat ko sem poznal tistega »drugega« Dragomira. Bil je moj sosed, ki je živel v bloku zraven, 300 metrov od mojega. Sem so se leta 94 preselili iz Štepanjskega naselja, kjer so kot štiričlanska družina živeli v enosobnem stanovanju, tu pa so dobili večje stanovanje za ugodno ceno, za katero je Dragomirjev stari kot zidar garal po 12 ur in več od ponedeljka do nedelje, Dragomirjeva mati čistilka prav tako. Dragomir je bil vse tisto, kar bi povezal z veselim srečnim človekom. Vesel, za zajebancije, pozivec, sicer tudi otročji, a veseljak po duši, v času našega odraščanja v devetdesetih si slišal njegov smeh po celi naši ulici, tudi ob enajstih zvečer, ko je z ostalimi blokovci še zganjal norčije. A morebiti je bila to posledica zelene bilke smeha, ki smo jo kot 14-letni mulci ponoči kadili na igrišču v vrtcu, preden so tega zgradili z zaščitno ograjo. Spomnim se, ko je še v osnovni šoli, kjer je bil v paralelki, na bazenu rešil sošolca pred utapljanjem. Spomnim se, ko je premlatil dva starejša najstnika pred njegovim blokom, ker sta izsiljevala otroke za denar, spomnim se, ko je tekel za nekim narkomanom, ko je upokojenki sunil torbo, in dobil torbo nazaj. Tak je bil Dragomir, kakršnega sem poznal. No, tak je bil vsaj, preden je vojna na Hrvaškem in v Bosni začela vplivati nanj. Edina mana, ki jo je imel, da je za kak konec tedna povabil nas deset sosedov in pojačal svoj glasbeni stolp, navil Kitića do konca. A to je več ali manj počel, ko starcev ni bilo, drugače mu tega niso pustili. Zato so se pogosto oglašali pri meni, ker so bili pri meni doma bolj popustljivi, a vseeno moj stari ni preveč maral mojih obiskov. Že ko so pozvonili na domofon, je postal živčen. Če sem bil jaz ravno zaseden in so pozvonili na vrata, je stari rekel: »Traže te opet oni tvoji gelipteri i dangube.« Prišlo jih je tudi po pet, šest. Čedalje bolj pogosto. Prihajali pa so, ker so edino pri meni lahko igrali igre ali pogledali kak film. Pogosto smo igrali takrat še Nintendo. Bile so tudi želje po kakem pornjaku, a smo hitro dojeli, da to ni za večjo skupino ljudi, no,

Damjan Majkic

razen za Slavišo, ki si je na gnus vseh prisotnih med predvajanjem vtikoval roko v mednožje. Vsi ostali so bili mnenja, da si raje ogledamo kak film o mafiji, saj so vsi lokalni časopisi na veliko pisali o grozotah, ki jih je počela mafija na vojnem območju, saj je vojna na Hrvaškem trajala že kaki dve leti. Gledali smo vse bolj znane mafijske filme. Od Godfatherja do Goodfellasov, Taxi driverja, Casinoja, Once upon a time in America. Če mi je Henry Hill, glavni junak, ki ga igra Ray Liotta, zbujal gnus s svojim karakterjem, ker je bil vpleten v brutalne umore, varal ženo, se kurbal naokoli, šmrkal, kradel, kar se da, ameriški delavski razred poimenoval neumni sužnji, če smo mi nekaj hoteli, smo samo prišli in to vzeli. Če je bil že Henry nagnusen, je Pesci deloval kot prava pošast, norec, ki bi se spravil na vsakega, ne glede, kdo je to, Pesci, ki bi po naročilu brez problema hladnokrvno ubijal, zaklal človeka zaradi ene same žaljivke. Godfather, Michael Corleone, mafijec, ki da ubiti lastnega brata, ali pa Scarface, človek, ki pride s samega dna, iz totalitarne Kube, kjer ljudje delajo za drobiž, se ufura »v poslove« in kaj kmalu nategne ženo svojemu mafijskemu šefu in obračuna tudi z njim, zasluži milijone v kratkem času, a tudi to mu ni dovolj, Michael Corleone hoče vse na tem svetu.

Predvsem je vse te filme na moje veliko presenečenje forsiral Dragomir. Še nedavno miren in zabaven fant je kar naenkrat pred mojimi oziroma našimi očmi forsiral in prevrtaval najbolj nasilne prizore predvsem iz omenjenih filmov. Takega še sam nisem videl, celo Metedred, ki je veljal za najbolj nasilnega v naši »družbi«, je rekel, da ga moti to ponavljanje nasilja, a Dragomir je vztrajal: »Hočem še enkrat videt, kako ga Joe Pesci štihne, kako ga kolje, kako ga brcajo na tleh!« »Dragomir, koji ti je kurac?« ga nekega dne vprašam med ogledom Goodfellasov, ki smo jih gledali spet na Dragomirjevo fanatično vztrajanje. A kar je bil še večji problem, je bilo dejstvo, da čeprav je Dragomir večkrat hotel videti Scarfacea, je zadnjih 15 minut prekinil. Zakaj le? Ker vsemogočni Corleone pade pod streli sovražnika, pod streli drugih kriminalcev. Pod streli, podobna situacija, v kateri je padel tudi Dragomirjev skrivni idol – Arkan. »On je pravi borec za srbski narod!« »On je pravi patriot, borec, ki tolče dol ustaše in se bori proti islamizaciji Bosne!« se mi začne v obraz dreti Dragomir, medtem ko skupaj z Metedredom v kleti skrivoma kadimo čike, tedaj mu rečem: »Ja, itak, kakor njegov dober frend Milošević. Dragomir, naiven si, Arkanova paravojska se že bori proti drugi vojski, a za sabo pušča na stotine civilov, pobitih nedolžnih ljudi, ne samo muslimanov in Hrvatov, temveč tudi tvojih Srbov.« Šokiran me pogleda: »Kaj?! Dobro jutro, Drago, to se pljačka vse živo, kaj misliš, da bojo bivši zaporniki, največji šljam, res gledal na vsakega civila? To se kolje, ubija, posiljuje, muči, Dragomire. Obstajajo novinarska pričevanja, posnetki.« »Ma, ti si budala! Pojma nimaš, kaj sploh govoriš.« »Zato ker si sam en ustaša, pizda li ti materina!« »Ustaša? Jaz?! Stari ti je Hrvat!« »Ja, in?! No, njegov stari, moj dedek partizan, se je boril proti ustašam, v bistvu jih je sovražil in smatral za odpadnike in izdajalce hrvaškega naroda, kakor sam Pavelić.« »Budala si, Dragomir. V mojem srcu so antifašizem, bratstvo in edinstvo,« odvrnem. Dragomir brez besed odide proti izhodu. »Metedred, kaj mu je, kaj se dogaja z njim?« »Pusti ga na miru, obrača se mu v glavi, sarajevska policija mu je v centru mesta umorila bratranca, sestrično in teto.« »Kaj?! Zakaj ni nič povedal o tem?!« »Noče govoriti o tem.« »Zakaj so mu jih ubili, za boga?!« »Kako, zakaj? Pa saj vidiš, kaj se dogaja, srbske sile že leta obstreljujejo Sarajevo. Dragomirjevi sorodniki so Srbi, pol je jasno, zakaj so jih ubili.« »Ampak oni niso nič krivi, samo civili so, pizda!« »Temu so včasih govorili zub za zub.« »Uff, to pa je res primitivno in zaostalo.« »Taka je vojna!«

Čez nekaj dni fantje spet pridejo na obisk, tokrat brez Dragomirja. »Kje pa je?« »Ne bo ga več po moje,« reče Tomaž. »Ne javlja se več nobenemu niti več nobenega ne pozdravlja.« »Zakaj to?« »V predmestju Knina v Vrpolju mu je neka hrvaška paravojska iz migracije poklala strica in teto. Na fasadi hiše je bilo s krvjo napisano ZA DOM. Zločin kakor mnogi drugi, ni bil raziskan kot mnogi drugi.« »Grozota,« odvrnem. »Zato ga ni več tukaj, ker sem tudi sam Hrvat po fotru?! Pa nisem jaz kot ta ustaško četnička gamad!« se zaderem. »Kakšen idiot je ta tip! Mislu sem, da smo prijatli! Nikol mi ni blo važno, kaj je kdo po nacionalnosti, sej veste, da sem pol Hrvat pol Srb, zdej bom klical Dragomirja in mu rekel, zakaj nam obrača hrbet!« »Ne, ne, pusti ga,« odvrneta Jasmin in Tomaž, »v šoku je še zmeraj, doma ga čist pumpajo proti vsem Hrvatom, Bošnjakom, Slovencem, ma proti vsem, ki niso Srbi!« »Fak, ne se jebat! Ampak odraščal smo vsi skupi, valda se ne bomo začel pobijati zaradi neke blesave vere in nacije!« Tedaj se oglasi Metedred: »Če bi ti izgubil najbližje sorodnike, bi bil najbrž tudi tak kot on. Ne vem, kako bi reagiral jaz, če bi izgubil svoje bližnje, a velika

večina mojih sorodnikov je iz Bosne pobegnila v Avstrijo in Slovenijo, ostali so v Črni gori, kjer ni vojne, no vsaj ne še ...« Pekel za Dragomirja je postal še veliko večji, ko je familijo zapustila tudi mama, saj se je Dragomirjev stari že kar nekaj let kurbal naokoli. Stari že dolgo kajta ni hotel več »crnčit na građevini«. Začel se je družiti z sumljivimi ljudmi. Dragomir ni bil več isti, izogibati se je začel vsem, Metedredu, Davorju, Tomažu, Jasminu, celo Damjanu, njegovemu srbskemu sozemljaku. Celo nogomet, za katerega je po mnenju profesorjev še v osnovni bil največji talent, je pustil. Smrt sorodnikov ga je res prizadela in spremenila. Dragomirjev stari, ki je bil ultra šovinst, je po govoricah sodeč začel »dilat«. Tip skor že pri pedesetih pa gre dilat, kam gre ta svet? A ko so mnogi po govoricah sodeč mislili, da dila drogo, se je izkazalo, da dila videokasete. »Haha,« smo se najprej vsi smejali, »ta pa je komedijant. Porniče dila raznim potrebnežem, ki si ga pol po cele dneve drkajo! Haha.« Nismo se dolgo smejali. Na videokasetah so bila prikazana najbolj kruta izživljanja civilnih in vojaških žrtev. Srbskim nacionalistom je prodajal posnetke mučenja, klanja in posiljevanja bošnjaških in hrvaških civilistov. Služil je ogromno denarja s tem, a da je bil Dragomirjev stari še večji izmeček, kot bi sprva kdo to pomislil, je prodajal Bošnjaškim in Hrvaškim nacionalistom zverinska izživljanja in sekanje glav srbskih civilistov in vojakov. Eno kaseto je kupil tudi Jasminov oče. Tudi Dragomir se je začel družiti z res sumljivimi tipi, veliko starejšimi od njega. Vsaj kakih 7, 8 let. Ko je Dragomir pred bloki začel izstopati iz najnovejših mercedesov in ferrarijev, je bilo skoraj vsem jasno, koliko je ura. Dragomir je postal dečko, »koji mnogo obečava«, dečko, »od kojega če biti nešto«, a minevali so dnevi, tedni, meseci in leta. Vojna se je končala, vzpostavil se je Nato, Slovenija se je odločila za EU. Naša družba je začela razpadati, nekateri so se redno zaposlili, nekateri odselili, se poročili, drugi študirali, tako tudi za Dragomirja ni nihče več vedel, kaj se dogaja, saj je res redkokdaj prišel na obisk k staremu. A ko je prišel, je pred blokom parkiral svoj najnovejši ferrari, ferrari, o katerem so Fužinci lahko samo sanjali. No, če malo bolje pomislim, smo se vsi, ki smo ga poznali, popolnoma distancirali od njega in nismo hoteli vedeti, kaj vse počne s to novo družbo in kako mu grejo kaj »poslovi«. Zdaj, po več kot petnajstih letih, se zopet poglabim v naslovno sliko Slovenskih novic. Zazrem se v Dragomirjeve oči, oči polne besa, oči polne sovraštva in oči polne fanatizma. Kaj so ti storili nekdanji prijatelj? Tvoje življenje je postalo kruto, prekruto, da bi ostal na poštenu poti, po kateri si nekdaj hodil. Kaj si storil sebi, Drago? Je to tisto, kar si hotel v življenju? Biti slaven, biti na naslovnih? Biti strah in trepet, biti slaven kakor Corleone, biti slaven kakor »dobri fantje«, biti slaven kakor »brazgotinec? Biti slaven po celem Balkanu, četudi kot največji negativec? Odgovor veš samo ti, a zdaj malo bolj razumem, zakaj si prekinjal konec Goodfellasov in Scarfacea. Nisi hotel videti njunega konca, nisi hotel videti svojega konca. Čez nekaj dni so v ječi našli Dragomirja z nožem v prsih. Preiskava je dogodek kar hitro prikazala kot samomor, a marsikdo, vključno z mano, je vedel, koliko je bila ura. Dragomir je vedel veliko. Veliko o »poslovima«. Najbrž malo preveč. Tako je končal Dragomir. Mladi športni up, bodoča nogometna zvezda, polna pozitivne energije z velikim sočutjem za sočloveka, tako je končal mladi kriminalni povzpetic, »dečko koji obečava«.

*Dragomire, ti si pravi kriminalac, Dragomire, ti si opasna budala!
Dragomire, oni te traže svuda! Dragomire, gdje su ti sada muda?!*

Diego Menendes

PODLAGA

1

*Here we are, stuck by this river, you and I,
underneath the sky that's ever falling down, down, down,
ever falling down.*

*Through the days, as if on an ocean,
waiting here, always failing to remember
why we came, came, came,
I wonder why we came?*

*You talk to me, as if from a distance, and I replay,
with impressions chosen from another time, time, time,
from another time....*

012
KRALJI
ULICE

Zdravnik na urgenci, verjetno je ravno končal sekundarij, jo vprašujoče pogleda naravnost v oči in kako naj kaj takega spregleda? Po svoji stari navadi zmigne z rameni in se zazre v strop ali steno, v prvo neživo stvar, ki ji pride pred oči, da lahko brez težave zamrmra: »Vrata omarice.« On pokima, nekam vsevedno, ampak obenem spet otročje. »Aha, tako.« Očitno ne razume, kaj pomeni biti žrtev, saj jo brez nadaljnjega pošlje šivat – še en nesrečen udarec v arkado. Skladno z izrečenim zdiktira listino za odpust. Neganjeno, mehansko. Odvija se kot po tekočem traku, čeprav ni vedno tako. Že čez slabe pol ure v stilu rečeno-storjeno stoji pri vratih. Vselej se zna podvizati, če ji tako narekujejo okoliščine. Odhaja sicer nekoliko osramočena, ampak tudi nepopisno olajšana. V bistvu kot razgrajč iz sobe za iztreznitev, čeprav je primerjava povsem neumestna. Tip te baže jo je že tolikokrat izmaličil navzven, če ne tudi navznoter, da je nehala šteti. Čeprav v nizkem startu, se znenada zave, da je za nekaj odločno prepozno. Na odhajanju jo namreč ujame premočrten zvok vaječevih besed, odločnih besed bodočega doktorja, ki potujejo z nadzvočno hitrostjo in mendrajo vse, kar je napoti. Še preden se s silo upre ob vrata, jo dohitijo in za hip celo zadenejo. Čudno, prečudno. Nikoli ni nič dala nanje. Čeprav niso nič posebnega, spodkopljejo vtis mlečno-mlačnega sogovornika. V njej skratka donijo še dolgo zatem. Nezaslišano – v njej, kjer sicer kraljujeta zgolj tišina in pozaba. »Vrata omarice lahko po potrebi spremenimo v tretjo osebo.« Ampak ona je že zunaj, v drugem svetu skrušeno lovi sapo in zmajuje z glavo. Zares nenavadno, da jo nekdo – ne le pošije, ampak se celo vpraša, zakaj je prišla. Kar je pravzaprav smešno – da je njemu več do spremembe na bolje kot njej. Tako nepopisno smešno, da se krohota v prvi skriti ulici in še kasneje – na nekem notranjem dvorišču – sprevrže v obupan jok. Ne glasen, tiste vrste je, z galonami solza, ki te oklene in boleče stiska vse dele telesa. Kako da se ji zdi misel odrešitve tako domača, prav gotovo jo je že kdaj mislila. Ali sanjala. Ne more biti sicer prepričana, ker ni sledila toku. Temu, kako se je želja skupaj z brezupom postopoma zrasla v brezoblično gmoto. Zato ne more razpoznati niti tega, da se je vdala. Ne more, ne zna ali noče? Lahko bi enostavno zamahnila z roko. Konec koncev je tu, na tem dvorišču, v slepem kotu vonjav in glasov iz stanovanj, ki jo spominjajo na ljudi. Ja, tu stoji, skrita in osramočena. In nikakor ni več del vsega. Vse prej kot to.

2

*I am a passenger and I ride and I ride,
I ride through the city backside,
I see the stars come out of the sky,
Yeah, they're bright in a hollow sky
You know it looks so good tonight*

*I am the passenger, I stay under a glass
I look through my window so bright
I see the stars come out tonight
I see the bright and a hollow sky
Over the city's a rip in the sky
And everything looks good tonight ...*

Mudi se mi, kar ni nič novega za ta večer, za vse pozne popoldneve ali večere, ko se tako ali drugače iztrošena odpravljam domov. V vedno istem ritualu pozaprem predale in potem še okna, da kakšna zgubljena mačka ne bo spet sprožila alarma. Na koncu zaklenem pisarne. Najprej osovraženo pisarno naše šefice in hip zatem še – nekoliko bolj ljubeče – to storim z vrati pisarne nas – svetovalc. Povzpnem se po stopnišču, vklopim alarm. Težka vhodna vrata tlesknejo za mano. Odhajam iz Zatočišča, kjer delam in kamor se po nedoumljivi logiki še kar vračam. Nič me ne izuči, povsem možno, da je v meni precej mazohizma. Tako mi vseprek očitajo. In ja, celo pri nas se delovni dan konča. Čeprav se v avto in kot zakleto me ulovi rdeč val, stojim domala na vsakem semaforju. Vsi vemo, kako je: kot bi nam snežilo po možganih. Ko čakam, kar počnem dokaj potrpežljivo, prižgem cigareto, tisto skrivno, o kateri domači nimajo pojma in zaradi katere me tu pa tam stiska slaba vest. Nihče ne more niti slutiti, kako obup(a)no rabim nekaj, da se sprostim. Da spustim na plano tuje demone, ki so se usidrali v meni, in se minuli dan lažje zapelje čezme, zlagoma prevesi v preteklost in poslovi. Če se le da – brez sledu. Notranja inventura se zgodi povsem nehote. Spominjam na fotokopirni stroj in vsevedna lučka se zapelje čez vso mojo vsebino, me še zadnjič presvetli, preden izbrišem zatohlo sobo na sodišču. Vanjo so poleg advokata in tožilca ter naju s stanko nagnetli še ducat študentov prava, ki se pripravljajo na pravosodni izpit. Po službeni dolžnosti so mi jo dodelili poleg dveh, treh žrtev v zadnjem mesecu. Pred novim letom ljudje besnijo še bolj kot po navadi, kot da jim bo sicer zmanjkalo časa. Cigareto posesam skoraj do filtra. Neki bednik je napol slepo mater brcnil iz hiše. Dobesedno. Da bi vsem nam dokazal, kako ga ni čez njegovo moč in – kakšna ironija – našo nemoč. Ganljivo pravzaprav, da je zgodba orosila oči bodočih pravnikov, ki so prisostvovali zaslišanju. Svet te tu pa tam še preseneti. Ampak starka ne bo zbotana s svetom preminila doma. V Zatočišču se ji z zakonom dodeljen čas izteka. Nimam srca, da bi jo stalno opominjala, zato sva z vodjo ves čas v laseh. Isti hip se pokadi iz mojega napol ugaslega čika in izpušne cevi twinga. Besno hupanje me zdrami, zelena luč že utripa, tudi na mojem obrazu je in nisem edina, ki se ji mudi v objem domačih sten. Samotnih sten. Odkar imava z bivšim skupne le še dolgove na sodišču in deljene vikende za otroka, pa sploh. Pritisnem na plin in se

zasmejim tipu, ki mi od zadaj živčno kaže prst. Točno določen prst. Pa kaj. Tudi fini trenutki so, denimo odvetnik pro bono. K njemu vodim ženske po pravne nasvete. Žar teh črnih oči mi kar spodmika tla pod nogami. Pa čeprav me jezi, da ponavlja: »Resnica in pravica nista eno in isto.« To tumba vsem ženskam po vrsti, ki jih vozim k njemu. Nisem izjema, čeprav sama to vem. V sebi mu tiho pritrjujem. Ker: ves čas se učimo. Mene na primer učijo, kaj vse je človek v zmoti zmožen pretrpeti. Tak svet bi se mi zlahka zagabil.

Spet stojim pri zeleni luči, le da za mano ni nobenega nepotrpežljivca. Ja, s temi črnimi očmi bi si lahko privoščila kak krog. Da bi se spomnila, kako je življenje lepo. Zato me odnese po tolažbo k njemu, ki je bolj slab nadomestek, lahko si obetam izključno seks. Leživa v poltemi, on drema, jaz pa si privoščim preostanek pijače. Se res splačajo kupi nepomite posode v zameno za občutek svobode? Za iluzijo. Vsi se staramo, vsi postajamo nemočni. Taki smo celo, če se ne staramo. Zgnetem se nazaj obenj, ob toplo moško telo, in predme se pretihotapi mlad obraz študentke socialnega dela. Dodatna zadolžitev naše vodje dneva v zatonu. Rada me muči. Šla sem obotavljivo in v zadregi – mislim si, da v podobno zagatni drži kot kak pesnik na literarni večer. Slečejo ga do golega, pa mi sploh ni do tega, da bi gledala kakršnega koli nagca. Ali da bi to celo bila.

Po drugi strani pa razkošje za študente. Meni se v tistih časih ni posvetilo, v kaj se spuščam. Prepričanje, da lahko rešim svet in sebe v njem, je nečimrno spodpihovalo krila dobrega. Tako pa sva se s tisto študentko dobili pred avtomatom za tople napitke in sendviče. Dolgi, sveže prepleskani hodniki, prežeti z živimi spomini. Videti je bila nadvse zavzeta z beležnico v roki in enostavno nisem mogla s floskulami na plan. Hotela sem ji plačati kavo, a se ni izšlo. Zdaj je v modi zdravo življenje. Navdušenje v Vidinih očeh je v meni z leti postalo manj intenzivno. Zato je tudi zbudilo nedoločno,

skoraj krvoločno zavist. V zameno za slepo navduše(va)nje se sleherni dan srečujem z iztroševalnim sindromom, kot se moški srednjih let srečujejo s plešavostjo. Zato se vztrajno izmikam preiskujočemu pogledu, ki napeto sledi pripovedi. Ni pravi trenutek, da jo odvrnem, da izpostavim možno razočaranje v poklicu. Nekateri nikoli ne bodo sprejeli pomoči, razlogi so nepomembni. Zdi se, da mi uspeva. Ker: »Kul.« Tako reče in si na hrbet vrže šop plavih las. »Ti pa ne nakladaš. Prej sem bila pri enem liku iz doma upokojencev. Model je bil tko zavožen, da ga nisem mogla poslušat.« Kaj porečem na tole? Malo mi laska, ampak navzlic temu se počutim pasje, v celoti hinavsko. Mogoče je pa suhoparnež svoje dni sedel v moji vrsti. »Druga populacija,« zamrmram. Me je uspela slišati? V resnici mi ni mar, zataknila sem se v neizprosni svet odraslih. Za nagrado si ob slovesu privoščim črno kavo iz avtomata brez sladkorja, direkt v žilo, in potem v avtu še Whatever, ker če še nisem izdabila, priznavam na tem mestu – muzika me rešuje. Komad privijem na ves glas, da moj tvingič kar nosi iz silnic, ko se derem z refrenom: »I'm free to be whatever I, whatever I choose ... Here in my mind, you might find, something that you thought you once knew. But now it's all gone ...«

3

*You're as cold as ice
You're willing to sacrifice our love
You never take advice,
someday you'll pay the price, I know,
I've seen it before, it happens all of the time*

*You're closing the door
you leave the world behind, ...
but someday you'll pay ...*

Sedijo pred televizorjem, vsi štirje. Nenavadno, da so vsi doma, da se sinova še nista potepla na ulico. Menda omamno zatišje pred viharjem. Rečeno drugače – očeta še ni. Z enim ušesom so stalno pri ključavnici, vsi štirje, skupaj osem ušes, ker kaj pa naj. Odštevajo minute. Nikoli niso zares pripravljeni.

Na kodrasti glavi hčerke leži njena roka in jo boža. Mehanska gesta je in težko si prizna, da ob tem nič ne čuti. Podobno kot ne sliši besed in ne zazna toplote žarka skozi okno, ne ujame niti spokojnosti drobnega diha. Mala s široko razprtimi očmi sledi filmu. Ta govori o nekem posilstvu, o tragediji. Prav gotovo ganljiva zgodba. Sama omahuje, noče se prepustiti vsebini, ker se njena bit upira. Upira pa se zverinsko. V hipu bi jo lahko izzirilo. Ampak potem deklica zatrepeta. Pod težo nagnusnih spominov nase in na očeta, otipavanje in pijan dah na temenu, noči kot večnost. Ječanje. In bolečina. Povešenih ramen ji pritrdita tudi njena brata. Njena mladoletna sinova. Dovolj, ponavlja mantre, dovolj! Znenada se v njej nenadzorovano sproži plaz. Boleče se začnejo nad njo zgrinjati odtajani spomini, tisti zaledeneli iz kdove katerih dob; spomini na prvorojenca, ki je ravno shodil in ga je mož naciljal kot napol spuščeno žogo, da je v sunku poletel v zid, svojo grozo in bolečino ob padanju skozi okno – kdove zakaj jo je pahnil iz prvega nadstropja, bumf in tema. Odjek prve grde besede, ki je priletela vanjo in se ni hotela odbiti. Močnejša od udarca. V vrtincu jo nese skozi spomine, obnemoglo podrsava čez ovinke in se končno s posneto kožo, vsa polomljena vpraša: »Vrata omarice, je bilo res?« Žrtvovala je vse čute, da je preživela. Je vredno ne vonjati pomladi, trpiti vase stvari brez okusa? Živeti brez zaresnega srca? »Spakirajte,« jim znenada zaukaže, tako odločno, da se vsi trije brez besed zagledajo vanjo. »Pa hitro,« še doda, »bolje bo, da preden se oči vrne!« Prvič, odkar pomni, prvič sploh, jo brez nadaljnega ubogajo.

4

*Imagine there's no heaven,
it's easy if you try,
no hell below us,
above us only sky
Imagine all the people living for today...*

*You may say I'm a dreamer,
but I'm not the only one
I hope some day you'll join us
and the world will be as one...*

Z Vesno se nemo spogledava. Poznam jo, zato vem, da ravnokar stika po žepu za solzilcem. Gesta je odveč, saj je ta zagotovo na svojem mestu. Sama sem bolj adrenalinski tip. Preden stopiva v kavarno, preveriva okoliščine. Trdno sva odločeni, da v teh ključnih momentih ne bova zavozili. Odločitev, ki sva jo sprejeli še maloprej, se nama zdi neomajna in nespremenljiva. Čeprav sva, nešteto krat potrjeno, povsem neposrečena kombinacija. Nekakšen butec in butec. To nama sodelavke in vodja nenehno vtepajo v glavo, ampak nama kaj zabičati je tako brez pomena, kot ne bi bilo nikoli izrečeno. Ne sme iti nič drugače, kot sva se dogovorili na avtobusu. Tako mirno in brez besed, kot sva gledali skozi šipo. Razumno bova pretehtali razloge za in proti sprejemu te ženske v Varno hišo, posvetili se bova primeru, zategnjeno in analitično (kot pravzaprav ne znava). Če bova v dilemi, se bova diskretno dogovorili z branjem pod mizo. Vendar pa se sklep od še maloprej preprosto razblini. Ko vstopiva v kavarno, jo takoj

zagledava, to samotno ženskico, kako sloni nad mizo, in najin čut ne zataji. Kako je šele, ko spregovori! Še kamen bi zajokal. Videti je vsa zgrbljena, zagotovo mlada, a grozljivo starikava. Najsi se še tako trudiva, nikakor ne moreva spregledati brazgotine, ki se ji vzpenja čez levo arkado. Tista, na drugi strani, je brezhibno zašita, iz prve pa zlahka razbereva, da ni več šla k zdravniku. Pogleduje naju in midve ji vračava poglede, spodbudne poglede, kot najbolje veva in znava. Končno se nama malce v zadregi nasmehe. Nervozno raztrga vrečko sladkorja, ki se razsuje po vsej mizi. Nekaj tako nedopovedljivo otožnega leže nad naše omizje, da se začneva pospešeno sesedati vase. Sva pač mehki socialki, kar že dolgo ni trend. Sočutje zamira in ljudje radi dvignejo roke. Raje kot da bi si mazali roke z nesrečnejšimi, navržejo miloščino. Pošli so vročerkvni revolucionarji, zamenjali so jih mlahavi desničarji, ki se prepuščajo svetu brez izzivov, brez vizij. Tak, svet – naj se kar sprijazniva? Se lahko? To mi šele požene kri po žilah! Midve sva pač zmerom samo to – še kamen bi se nama zasmilil. In ko sva že pri kamnu? Včasih sva daleč bolj izgubljeni kot najini klienti. Vesna ne zdrži, preveč jo hromi zaveza do delodajalca, zato mi – kot vedno – pobegne v toaleta. Od tam me naskrivaj kliče na mobilitel. Glas se ji trese od razburjenja: »Kaj naj zdaj?« Nič ne pomaga, ne prizemljim se, ker se predme zapelje pogled tiste študentke. Presunljivo odločen pogled, tako poln zanosa in prepričanosti, da me kar zvije. Pa ne kot prezeblega ptiča na žici, niti slučajno ne, vidim se, kako korakam v prvi vrsti. Kontrola v glavi se vzklopi kot avtopilot, členki pobledijo. Mučno dejstvo obstaja. V Zatočišču imamo zmeraj problem s prostorom. To, da je nekdo sprejet, ko mu gre res za nohte in ko se odloči – z odločitvami pa vemo, kako je –, je prava ruska ruleta. V spomin priključim nedavno srečanje z iznakaženo žrtvijo. Zaradi nje sva bili z Vesno cel mesec v nemilosti. Ni se nama izšlo odpraviti pohabljenе gospe na berglah. Že res, da ni bila za v našo Varno hišo. Hišo, v kateri je vse polno stopnic in zavitih hodnikov. Sedim torej za mizo, brez besed, bolščim v smešno socialističen prt. Spet samo jaz nasproti žalostnega obraza, v katerega se je čisto brez volje zvrnila dvojna kava. Vesna, podlasica, se prihuljeno vrne k mizi in odrecitira izčrpen monolog o pravilih naše hiše. Dobro ji gre in zna ga tekoče. Doda še nekaj o pričakovanih in varnosti. Obe čakava, da bo gospa začela govoriti o sebi. Koprni po tem, da bi ji vsaj malce odleglo. Čakava seveda zaman. Očitno je strah že tako zakoreninjen, da je prerasel vse občutke. Mogoče je pa kaj ostalo? Oči se nama zasvetijo, itak bova klonili. Čeprav ... to so njihove besede! Zaplete se, ko izza vogala povabi k mizi še podmladek. Tako je sociala. Kljub temu se mi malo zamegli. »Na razpolago imamo samo sobo za žensko z enim otrokom,« suho pripomnim. »Vem,« mi gospa skoči v besedo. Zveni neverjetno odločno, kar nekako ne pritiče njenemu nebogljenemu videzu. »Ampak potem bi me takoj odslovili, ni res?« Vesna mi pomigne, presenečeno in kao zasačeno. »Saj ugiba,« stisnem čez zobe, ampak to sploh nima smisla. V nobenem oziru ne spremeni stanja stvari. Čutim, da gre zares. Čas je za delovanje, zato odločim: »Prav, na voljo je kabinet.« Gospe se zasmejijo oči, kontrast je očiten. Kot bi se po nevihti vzpela čez nebo mavrica. Tudi Vesna se nasmehe, zadržano, kaj pa, saj nama je jasno, kaj naju čaka. Med drugim opazka, da ne znava šteti. Ampak kaj je to proti življenju? Proti večim pravzaprav? Zmigneva z rameni in poprimeva vsaka kos njihove prtljage, gospa pa nama tiho sledi in za njo še mala četita. Več kot disciplinirano, ob čemer se nehote spomnim na svoja dva, ki se zvečer vrneti s podaljšanega vikenda pri očetu. Veselo mi zatrepeta v prsih, na istem smo. Brez odvečnih besed se napotimo proti avtobusni postaji. Ni kaj, stara gara že prihaja na prvi tir.

FINALNI DVOBOJ

NA TEHTNICI AJDOVA MOKA IN ŽGANCI.
SEME IN RASTLINA.
SEDAJ VIDITE, KAM GREM.
PRESVETLILA SEM VAS V SVOJO DIMENZIJO.
IN ČAS JE, DA VAS PAHNEM V TEMO.
V TISTO LUKNJO, KJER SO OKOSTJA
IN KJER NIČ VEČ (IN NIČ MANJ) NE ZAUDARJA,
SAJ SO ČRVI VZELI KAR JE BILO ZA VZETI
IN SO ZRASLE ČUDOVITE ROŽE, KI SE VZPENJAJO PROTI VRHU,
POTEM, KO SO NAGNUSNE PODGANE ZMLELE GNILO MESO,
KI JE POSTALO HRANA TUDI DRUGIM ČUDOVITIM BITJEM
IN SO PTIČI KLJUVALI OČI IN SE ŠOPIRILI NAD VSE BOLJ GOLIMI OKOSTJI,
NA KATERA JE SVETILO SONCE, PADAL DEŽ, KATERA JE POKRIL SNEG.

VREME NAS PAHNE V NEVTRALNOST. VSAJ NEKAJ.

V MRAČNEM KOTIČKU SRCA HRANIM MOLITEV.
ŠEPETAJO JO MOJI ČRVI.
MOJE PTICE IMAJO PRIREZANE PERUTI IN STRADAJO.
NE ŽELIJO JESTI GNILEGA MESA.
OKOSTJA SO LE ŠE SPOMIN.
POSKUSITE TUDI VI.

KARMISS

Opodpiram - ANDREJ E. SKUBIC

016
KRALJI
ULICE

Kdo si, kaj te v življenju najbolj poganja?

Andrej z Viča. Prevajam in pišem... Poganja me fantazija. Mislim, da imam velik privilegij, da se lahko preživljam s fantazijo (svojo in od drugih). Ker vem, da je samo po spletu srečnih okoliščin prišlo do tega, da mi to uspeva.

Prva(e) asociacija(e), ki se ti zbudi(jo) ob besedi brezdomstvo, brezdomen.

Nesreča, mraz, negotovost. »Vsakdo ve, da še pes potrebuje dom, zavetje pred letečimi prašiči,« je pel Roger Waters. Ampak dom ni samo streha, so tudi najbližji, ki jim pripadaš, partner, otroci. So ljudje, ki imajo streho nad glavo, pa nimajo doma in zato brez volje do življenja. Brez strehe je pa jasno še dosti hujše.

Kakšen je tvoj intimen odnos do brezdomstva? Kdaj si prvič srečal nekoga, ki ni imel »doma«, ali pa vsaj pomislil na to, kdo so pravzaprav brezdomni ljudje?

V začetku srednje šole sem začel zahajati v razne boemske, takrat hipurske družine, ki so po parkih okrog Lovca praznile litre. Tam smo se družili mladi, stanujoči pri starših; že zaposleni ljubitelji vina in brezplodnega čvekanja; brezposelni žicarji, ki so celo še zmeraj imeli kje kakšno sobo ali stanovanje; pa tudi nekaj pravih brezdomcev, ki so prenočevali po zakloniščih in vežah. Družili smo se in se poslušali. Najbolj legendaren je bil Zlatko alias Papiga, bili so Mlekar, Mornar, Kuzla... V glavnem že pokojni. Takrat se mi je njihovo večerno ugotavljanje, kam se bodo zavlekli čez noč, zdelo romantično (jaz pa jutraj v šolo!!!), ker so bili čisto vesele družbe, brez družbenih klišejev. Od njih smo se tudi mulci navadili požicati »za drobiž«, pa čeprav samo za tisti alkohol za druženje. Brezdomski prijatelji so nam pomagali izgubiti sram. Danes me je sram, ker smo s tem delali konkurenco tistim, ki so denar res potrebovali za preživetje in ki so iz dejanske nuje morali premagati tisti *prvinski* sram, ko mora človek prositi za pomoč, ker se ne zmore preživeti z lastnim trudom.

Kakšen se ti zdi odnos do brezdomnih v slovenski družbi in družbi na splošno?

Zdi se mi, da prevladuje odnos, da so si brezdomci pač sami krivi... Poznam več zgodb, kjer so si prav gotovo res, pa tudi takšnih, ko si gotovo niso. Mislim, da bi morala država z ukrepi, ki niti ne stanejo veliko, poskrbeti, da tisti, ki si tega načina življenja niso izbrali prostovoljno, ne izgubijo upanja, da obstaja možnost ponovne vrnitve v življenje z domom in virom prihodkov. Ker če nimaš doma, tiste baze, ki ti daje občutek trdnosti, potrebuješ ogromno moč, da premagaš vse ovire, ki si jih težko predstavljajo celo tisti, ki so revni, pa imajo vsaj dom, kaj pa šele tisti, ki imajo polno rit vsega.

Poskrbeti pa bi morala tudi za tiste, ki SO čisto zabluzili in dvignili roke, saj naj bi vseeno obstajala neka solidarnost znotraj človeške vrste. Ne moreš pustiti človeka, da crkne na cesti kot golob, tudi če si vrnitve neko delovno življenje sploh več ne predstavlja in ne želi. Na žalost je to pri nas še najbolj odvisno od prostovoljstva, pa še temu mečejo polena pod noge, kot je izkušnja s *pro bono* zdravstvenimi ambulantami. To je obupno. VSAK bi moral imeti dostop do zdravljenja in do varne strehe, tudi če je brezupen alkoholik.

Imaš kakšnega stalnega prodajalca, prodajalko (če seveda kupuješ časopis)?

Kupujem občasno, pred leti sem imel stalno prodajalko, zdaj ne. Največkrat kupim, če me kdo zaskoči v kakšnem lokalu... Po svoje je zanimiva čustvena reakcija, ki jo vzbujajo prodajalci

foto: Jože Suhadolnik

pred trgovinami ali uradi. Mislim, da spravljajo ljudi v stres. Človek je osredotočen na nekaj, potem pa ga nekdo naskoči s prijaznim »dober dan« kot kakšen jehovec. Jaz se tam kar izogibam očesnemu kontaktu. Na ulici ali v lokalih smo kupci bolj sproščeni, komunikativni. Ampak mogoče sem to samo jaz. Takrat ponavadi dam dva evra.

Ga prebereš (če ga kupiš)?

Ne celega, ampak saj tudi Mladine ne preberem cele. Iz neke številke pred leti sem izvedel za žalostno smrt mladostnega prijatelja Boštjana, s katerim smo se družili na tistih klopcah.

Kaj meniš o samem projektu Kralji ulice?

Idejo sem prvič spoznal v Britaniji z *Big Issue* in se mi je zdela super. Vrača dostojanstvo in informira javnost. Čeprav, iskreno povedano, sem tistega *Big Issue* prebral več strani kot naših *Kraljev ulice*. Bilo je pred dvajsetimi leti, ampak zdel se mi je bolj informativen, nagovarjajoč in opogumljajoč same »kralje ulice«. Naša verzija kot da kaže neki razkorak med brezdomci, ki si pogosto samo dajejo duška (včasih tako, da bralcu res dajo misliti, še večkrat pa ne), in dobronamernimi intelektualci, ki plavajo v nekem abstraktnem, idealnem svetu. Meni bi se zdel fajn časopis, ki bi v čim bolj enakem stilu združeval obe občinstvi, brezdomce, ki so potrebni izražanja, informiranja in spodbude, in kupce, ki so potrebni seznanjanja s problematiko. Je pa to tako uredniško zahtevno, da si težko predstavljam. Za zdaj čutim predvsem ogromno spoštovanje do vseh, ki temu posvečajo svoj čas brez pričakovanja posebnega povračila.

Kakšen je tvoj komentar na situacijo tukaj in zdaj?

Vse gre v maloro. Vse se spreminja v skrajni populizem, hujskanje in stališče »mi proti vsem, ki se nam zdijo čudni«. Čudni so begunci, ki kradejo službe brezdomcem, brezdomci, ki zastonj jejo za davkoplačevalski denar in težijo s *Kralji ulice*, država ki bi od nas davke za vso to socialo, sociala, ki nima zadosti denarja, da bi vsem ustregla, geji, ki bi nam kradli otroke, Hrvati, ki bi radi pol Piranskega zaliva, vsi so nam čudni.

Kako se spopadaš s tovrstno realnostjo (ventili)?

Pišem knjige. Bentim na Facebooku. Pijem pivo.

Bi izpostavil kaj takega, kar smo nehote izpustili?

Največja škoda je, izgubiti pogum.

Moto?

Ga nimam. Sveta se ne da sežeti v moto. Če si ga zdajle izmislim: »Komplicirano je.«

Intervju pripravila MG

IZGUBLJENI FANT

Od doma je odšel nekega jesenskega deževnega dne. Enostavno je v športno torbo nametal nekaj oblek in v bivši šolski nahrbtnik še drugo šaro. Naivno je računal, da bo po polnoletnosti in maturi vse drugače. Zrelostni izpit in to. Motil se je. Bilo je še huje. Zato je šel. Na bolje. Recimo. Nekaj časa je bilo tako.

Cimer ima spet nočne more, ker pridušeno jamra in se premetava. Pojma nimam, ali bi bilo bolje, da ga zbudim ali pustim. Dve noči nazaj sem ga stresel in premaknil v budnost, vendar me je gledal tako čudno in skoraj zamahnil proti meni, še preden mu je v oči prišlo dovolj treznosti, da me je prepoznal. Od takrat se ga malo bojim, ker je bil tako drugačen in odsoten. Bemti, če vem, kaj narediti! Mah, ne morem tega prenašati.

»Hej ti! Samo sanje so, daj, zbudim se!«

Seveda brez odziva. Močnejše ga stresem za ramo.

»ZBUDI SE! Demone preganjaš kolega ... hej, stari!«

»KAAAJ? Kdo si? Aaaaaa.«

»Samo jaz sem, tvoj cimer ... umiri se.«

»Aaaaaaa ...«

Brez razumevanja se je obrnil in potonil v novo rundo, tokrat očitno brez hudičevih podob. No, saj jaz tudi ne bom spal to noč. Raje grem na okno na še eno cigareto.

Spet si nemiren in videti neprespan. Zelo težko se tako pogovarjam s tabo, čeprav si želim. Govorim samo jaz in ti me nemo gledaš. Verjamem, da mi ne zaupaš, vendar takole nikamor ne greva. Z nogo tapkaš v nekem norem ritmu in v tvojem pogledu je vse živo, česar ne znam razbrati. Mah, kaj mi je tega treba! Uživaj v svoji tišini, pezde. Še nekaj minut in grem. Jutri se spet vidiva. Jaz bom govoril in ti boš tiho.

Najprej so bili medeni tedni. Pri bivšem sošolcu, ki s starši živi v veliki hiši. Niso imeli nič proti, če prespi pri njih. Po nekaj dnevih so po ovinkih spraševali, če ima kakšne načrte. Ni jim znal odgovoriti. Še vedno so bili prijazni, vendar vedno bolj odmaknjeni. Niti spraševali ga niso več in kmalu mu je kolega osramočeno povedal, da bi bilo mogoče dobro, da gre še kam. Ni problema! Zunaj je spoznal precej odbito punco, imela je par let več od njega, za videz študirala neko filozofijo in živela s tremi sestanovalkami. Na kavču v dnevni sobi je bilo dovolj prostora, v stanovanju so se vrstili žuri. Vedno je bilo dovolj tudi zanj, ker takrat je bil z denarjem že bolj na kratko. Čez dva tedna je njen tip znorel in ga vrgel ven. Eh, ko bi vedel ...

»Zakaj si tukaj?«

»Nimam kam.«

»Zakaj ne greš domov?«

»Dej odjebi, ni šans.«

Vsi imajo cele kupe vprašanj, še morasti cimer jih kar vleče nekje iz malih možganov. Sama vprašanja, pa nobenih odgovorov. Najraje bi spal, vendar mi tudi to ne gre najbolje. Zato buljim v strop in se v domišljiji kopam na najbolj jebeno nori plaži, kjer smo vsi srečni in lepi. Polžem svojo desno roko in skoraj okušam sol in toploto sonca. Začutim pogled. Obrnem glavo. Cimer me izgubljeno gleda:

»Fak, stari, sam ti si res fuknen!«

Ko sem te prvič videl, si bil precej shujšan in izmozgan, nekako na koncu. Presenetila me je tvoja mladost, 18 in drobiž, pa na cesti. Res te skušam razumeti, ampak saj to že veš. Najmanj dvajsetkrat sem ti že to ponovil, da se zdim sam sebi bebast. Vem, da nisi zaostal, vem, da nisi nem. Včasih, ko grem mimo sobe, slišim, kako se menita z drugim. Čisto normalno si slišati. Samo z mano pa ne. Nak! Niti besede. Pojma nimam, zakaj te kličem. Mogoče iz navade. Mogoče boš ravno danes kaj povedal ... Ali pa tudi ne. Mah, klinc, še pet minut in konec.

Ko ga je ljubosumni tip pozno zvečer vrgel ven, je bilo konec pravlјice. Deževalo je, podobno kot na dan odhoda od doma. Zdaj ni imel ideje za naprej, žepi skoraj prazni, baterija telefona tudi skoraj prazna, čeprav je vedel, da v imeniku ni bilo ljudi, ki bi ga na hitro vzeli pod streho. Bal se je preveč osvetljenih krajev, zato je zavil v park in predrgetal prvo noč v grmovju. Naslednje jutro ni bilo nič bolj svetlo in od tistega trenutka dalje se je začel pekel.

»Ej, a si zato pristal tukaj?«

»Kako to misliš – zaradi tega?«

»Mah saj veš, ker si, kar pač si.«

»A ti ne gre beseda z jezika, kaj pa je ... muca jezika papala!«

»Jebi se, debil!«

Kako mi je uspelo, da sem v sobi z največjim retardom daleč naokoli. Ne! Z retardom, ki ima nočne more. Jaz jih ne morem imeti, ker nič ne spim. Ha! Sem našel varianto, da zjebem sistem. Nikoli več ne bom spal. Samo še teh čudnih slik se znebim, zaradi katerih grem vedno težje na svojo plažo uživati med izmišljene prijatelje. Samo te slike še ...

No, končno napredek! Sicer iz povsem nepričakovane smeri. Včeraj je za pogovor zaprosil poba iz tvoje sobe. In mi je vse povedal. No, vse ... Tisto, kar si ti povedal njemu. Zdaj mogoče malo bolje razumem. Si se pripravljen pogovarjati o tem? Si šel zaradi tega od doma? Glej, skrivnost je razkrita, in to ni nič takšnega. Te je sram? Daj, odpri usta in že reci nekaj! Brez veze, grem.

Pobrali so ga rutinsko. Zvečer se je smukal okoli smetnjakov in poklicala je zaskrbljena babica iz prvega nadstropja. Ena od tistih, ki noč in dan dežura ob oknu. Obveščevalna služba naselja. Ko so prišli, se ni upiral, saj tudi ni imel več moči. Iz pekla v vice. Vsaj hrana je bila. In toplota. Vse drugo je za njega počasi zamiralo. Že takrat ni govoril z njimi in zelo malo so izvedeli o njem. Iz osebne v denarnici so izvohali starše. Oče je po telefonu rekel, da nima več sina in naj kar oni skrbijo za njega – bolnika –, če želijo. Od takrat je na oddelku.

Marsikaj bi ti povedal, doktor, če bi imelo smisel. Vendar za mojo bolezen ni zdravila, zato tudi ne govorim s tabo. Ne zameri, saj si čisto ok. Zdaj bi zaspal, da se mogoče znebim tistih slik.

Matic Munc

Leah Artist Mihalič

TIRANIJA SMISLA IN ILUZIJA SVOBODE ALI KAKO JE SIZIF ZAJEBAL ZEVS

Dr. Renata Salecl je pred leti razpravljala o t. i. tiraniji izbire. Najkrajši pavšalen povzetek bi se glasil: izbira je iluzija, njen navidezen neskončen obseg pa zgolj ustvarja nove tesnobe in stiske. Tako si trgi zagotavljajo stalne stranke. Če ste mislili, da je na delu predvsem zarota industrije čistil, higienskih pripomočkov ali farmacije, ste se ušтели. Slednjo denimo je že krepko prehitela industrija dobrega počutja. Pod to spada vse od wellness turizma, zdrave prehrane, dietnih izdelkov in tretmajev, preventivne personalizirane medicine, komplementarne in alternativne medicine do lepotnih in pomlajevalnih tretmajev, fitnessa, term in meditativnih tečajev. Njen trg je danes vreden 3,7 bilijona dolarjev, medtem kot je prihodek globalne trga farmacevtske industrije v letu 2015 znašal »le« dober bilijon. Njen paradni konj? Smisel. V vsakem bio piškotu, minuti meditacije, veganski kremi za obraz, zrncu kvinoje in kapljici potu na bootcamp treningu se ponuja nek višji smisel. Za razliko od praznine tablic tablet na recept, neločenih odpadkov, hude jeze zaradi naraščajoče neenakosti v svetu in životarjenja brez gurujev ali coachev. Še dobro, da imamo izbiro!

Izbira je zanimiv kognitivni trik. Nihče ni imun nanj. Če nam servirajo samo 2 opciji, bomo imeli občutek, da je izbira »nikakva«. Če nam servirajo 1000 opcij, se zdi, da je izbira ogromna. Da smo gospodarji svoje usode. A zaradi količine opcij pozabimo, da nam je bilo vse to še vedno *servirano* (z idejo smisla vred). Tako smo prepričani v lastno svobodno voljo, da ne moremo uzreti vseh vplivov in dejavnikov, ki vedno in vsakič znova pogojujejo to, kar nazadnje izberemo. Ali kar kupimo. Niti za hip ne moremo biti iztrgani iz kontekstov, v katere smo bili rojeni, v katerih smo bili vzgojeni, proti katerim smo se morda tudi upirali ali kakršne smo si, tako si radi domišljamo, ustvarili sami. Če bi se pogledali z ustrezne razdalje, bi lahko videli, da smo podobni celicam v organu, ki je spet del večjega organizma. O dejanskem »organizmu«, katerega del naj bi bili, še vedno vemo bore malo. Vsekakor premalo, da bi si upravičeno lahko domišljali, da naša individualna zavest nekaj šteje in da ima naša izbira nek smisel (ali da pelje k njemu), sploh višji smisel, ki naj bi ga opredeljevalo nekaj ali nekdo nad nami.

Albert Camus nas je prijazno povabil k drugačni predstavi o

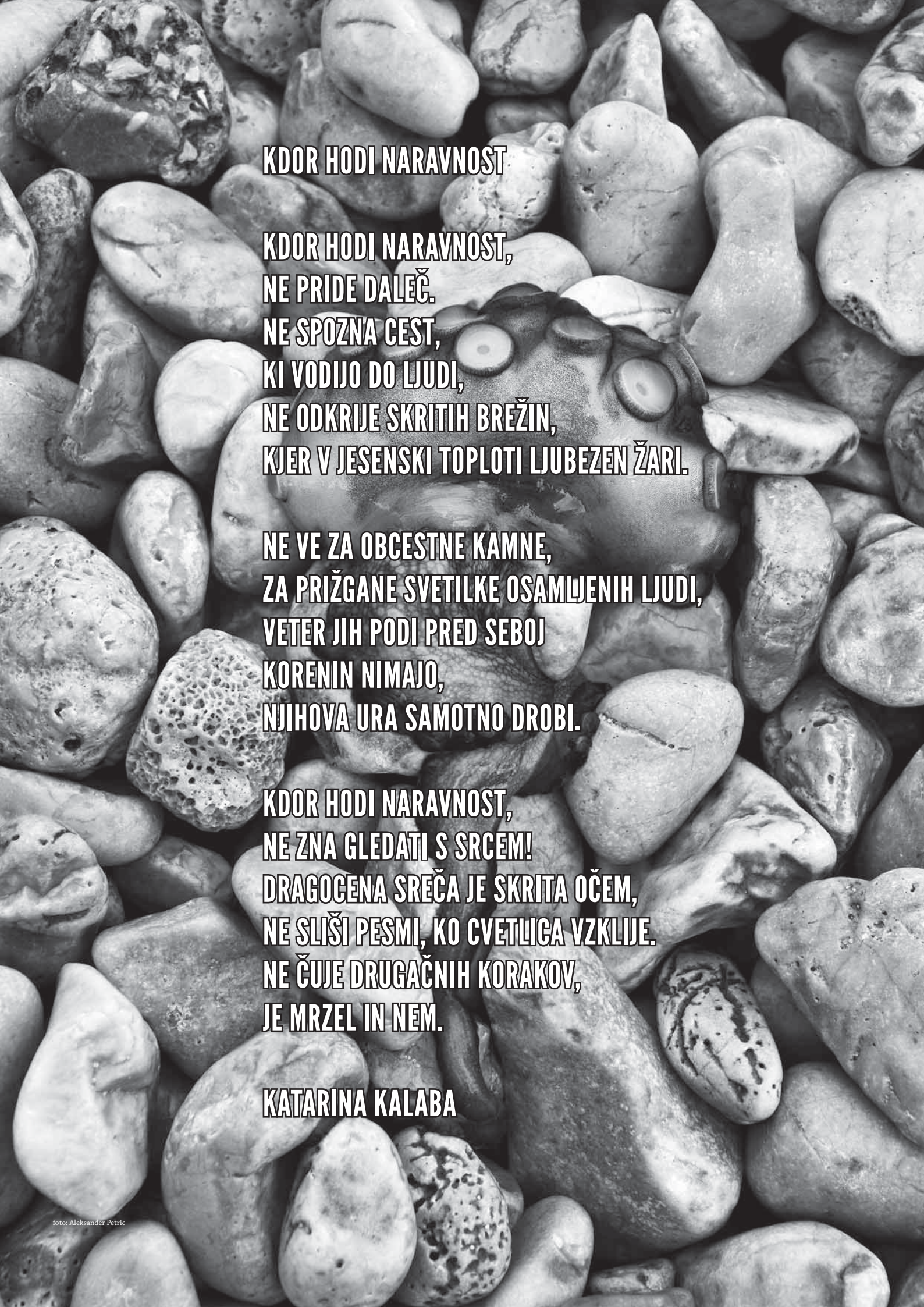
Sizifu: predstavljajmo si ga srečnega. Odmislimo vrh gore. Preprosto bodimo s svojim kamnom. Uzrimo male lepote, male zgodbe v njem in se nehamo naprezati za nedosegljivim. Še bolj kot nas tiranizirata ideji svobodne volje ter iz nje izvirajoče izbire, se zdi tiranija smisla tista glavna kletka, ki vsemu temu sploh postavlja kontekst. Če ne bi kar naprej iskali smisla oz. ga negovali, si lahko predstavljate, koliko trgov bi padlo čez noč? In koliko religij bi izgubilo 'kšeft'? Si lahko zamislite tisti občutek svobode v trenutku, ko se odpoveste iskanju smisla (življenja, usode, lastne eksistence, kariere, odnosov ...) in samo ste?

To ne izključuje pomena. Pomen je neke vrste dogovor, ki se sproti razvija, bodisi kot naš notranji dialog, medosebni ali pa kot dialog na širši družbeni ravni. »Sinn« oz. »meaning« dr. Viktorja E. Frankla smo pri nas prevedli v »smisel«, ki pa ima v slovenščini v dotičnem kontekstu pomembno distinkcijo od »pomena«, in verjamem, da je Frankl govoril o slednjem. Smislu v širšem pomenu pritiče neka objektivna logika. Pomenu pa zadostuje subjektivna logika – logika čustev in občutkov. Volja do pomena je torej tisto, kar kletke razbija. Volja do smisla počne ravno nasprotno, saj je konstrukcija smisla, ki bi nas presegal kot ... ja, Sizifovo delo – preden smo si ga zamislili srečnega.

»Ne vem, ali ima ta svet smisel, ki ga presega. Vem pa, da tega smisla ne poznam in da mi je trenutno nemogoče, da bi ga spoznal. Kaj pomeni zame smisel zunaj mojega dosega? Razumem lahko le v mejah človeškega,« še pravi Camus. Zanj je tako edina vez med smislom in svetom – absurd.

Glede na to, kaj vam je pomembno – kaj ima pomen *za vas*, kakšno zgodovino ima za sabo vaša zavest, vaše telo, kakšne so vaše trenutne potrebe na vseh stopnjah, kakšno okolje vas trenutno obdaja in kako se vse to prilega vašemu notranjemu zemljevidu – od vsega tega je odvisno, kaj boste vzeli s pladnja »izbire«, naj bo velik ali skromen. Naj vas torej misel, da v tem niste bili svobodni, tolaži. Naj vas razbremeni. In naj vas povabi k skrbi po lastnih zmožnostih za vse tisto, kar vam je sveto, kar vam je res pomembno. Kar želite, da od- ali pre- živi. Tako je tudi Sizif postal srečen in zajebal Zeusa.

Absurdistka Mafalda

KDOR HODI NARAVNOST

KDOR HODI NARAVNOST,
NE PRIDE DALEČ.
NE SPOZNA CEST,
KI VODIJO DO LJUDI,
NE ODKRIJE SKRITIH BREŽIN,
KJER V JESENSKI TOPLOTI LJUBEZEN ŽARI.

NE VE ZA OBCESTNE KAMNE,
ZA PRIŽGANE SVETILKE OSAMLJENIH LJUDI,
VETER JIH PODI PRED SEBOJ
KORENIN NIMAJO,
NJIHOVA URA SAMOTNO DROBI.

KDOR HODI NARAVNOST,
NE ZNA GLEDATI S SRCEM!
DRAGOČENA SRČA JE SKRITA OČEM,
NE SLIŠI PESMI, KO CVETLIČA VZKLIJE.
NE ČUJE DRUGAČNIH KORAKOV,
JE MRZEL IN NEM.

KATARINA KALABA

PRILOŽNOST

Skuhala mu bo kraljevski kari. Španci rečejo kuri, ampak on ni bil kar en Španc. Bil je tista esenca pozabljenega in zopet najdenega, malo predrznega (skoraj ošabnega), vonabi ali zares svetovljan, in rad je imel indijsko hrano.

Skuhala mu bo kari rojal, sestavine je imela, ne bo se jim mogel upreti. Tudi on jo je čaral s svojo bližino, zato kaj! Zdaj bo ta kari, kaj vse bi lahko dala vanj, samo zanj?

Solze, to je ena od začimb, vprašanje je le, katere. Zagotovo bodo najprej pritekale refleksne, zaradi čebule (saj kari je golaž), in se prelile v čustva. Nato bo prebodla svoj levi meziniec, primešala kapljice sladke krvi in – urin. To dvoje iz vere, morda pa deluje. Okus bo dodatno zaostrila s koriandrom, kuminom in kardamomom, ki so vsi na k in dražijo organizem, potem pa zalila z mlekom iz kokosa, dodala na koščke narezano bučo, nekaj fižolov in rakce, ki po-čijo pod zobmi, če odločno ugrizneš vanje.

Imela je recept za to jed, pojedel jo bo, splezal na španskega konja in jo vzel s seboj. Golo. Sedla mu bo nasproti, kot je to videla v filmu, in dolgi lasje ji bodo vihrali v kontra, njemu v obraz, medtem ko se bosta ljubila.

Vse bo naredila, da se zgodi, in se obnašala, kot da nič ni, da je slučajno skuhala kari, kaj res, a indijska hrana, pekoča in začinjena, da je tvoja najljubša?

A bil je nečimrn v svoji pojavi, vsaka misel, vsak njegov vdih in srčni utrip sta bila vzvišena in samozadostna. To je štekala sicer počasi, malo z zamikom je obračala pole, ker je mešala kari z navadno leseno kuhalnico.

Galantno je jedel, vse je pojedel, imel je občutek za gib, uglajen in skoraj obreden, vendar ni šlo. Govoril je o ženi, cel čas o njej, čeprav naj bi v kratkem se končno razšla. Vsakič je mislila, da bo odnehal,

Saraja

malo popustil, dokler ni postregla mu še s sladico, kuhano smetano, in notri je dala zadnji začini.

Kmalu bo šel, ker mu bo slabo, potem pa še bolj. Naredila je vse, kar je lahko, na

pladnju ponudila, z njim je zaključila. Preden pozabi, se bo usedla in napisala, dopolnila recepte izgubljenih prilik, ko moški ponovno ni vedel, kaj hoče ženska, in – raziskovala naprej.

Nataša Skušek

ČE IMAM POLN HLADILNIK, SEM ŽEJEN, ČE JE PA PRAZEN, SEM PA LAČEN.

BESEDA BODALO

Smehljam se
besedi
ker pesni zame
z naklonjenostjo
na obličju
razvneta
se pne dlje
še poje
o vsem
kar sem
da se zdim naga
nasilno objeta
na videz nehote
osmukne
zašito rano
pokaže
obraz vladanja
mogočna s pogledom
brez zadrege
natančno nameri
in natančno pljune.

Zuzanna G. Kraskova

Kraljevi recenzor:

ANTIGONA, SNG DRAMA, 9. 6.

022
KRALJI
ULICE

Ljubljanska drama je v začetku poletja zaključila sezono z uprizoritvijo slavne tragedije Antigona, v kateri je protagonistka princesa z močnim značajem in osebnostno naravnostjo. Dogajanje upodablja življenjske prelomnice kraljeve družine, izpostavlja razmerja v družini in odnose med njenimi člani. Pripoved se prične z vojno med bratoma Eteokelom, ki vlada Tebam, in Polinejkom, ki skuša izvesti državni udar, spopad pa se konča s smrtnim remijem obeh. Oblast prevzame njen stric Kreont in izda razglas, da Polinejk ni upravičen do pokopa. Sestra obeh bratov, Antigona, se odloči nasprotovati, kar pa stražarji opazijo in to jo posledično vodi v pogubo. Igra je bila izvedena z modernimi prvinami, kot taka sveža, bogata v retoriki in s pestrimi performansi. Predstavo je fino popestril Damir Avdić s svojo prisotnostjo na odru in zanj značilnimi komadi, prirejenimi drami, eden izmed teh Mrtvi su mrtvi. Vsa čast. Sofoklej je delo sicer osnoval leta 442 pr. n. š., njegovo uveljavitev so mu prinesle udeležbe na agonih, tekmovanjih, v

foto: arhiv SNG-ja

katerih se spopadata dva igralca, protagonist in antagonist, ki predstavljata dve različni mišljenji. Pri tem vsakega spodbuja ena polovica zboru, eno pa je tudi mišljenje samega pesnika, ki vpelje osnovni motiv in glavno vsebino. Vsekakor neobičajen pristop, ki pa je kot

celota deloval izvrstno. Predstava se je torej znašla med okusnimi slaščicami za razvajeno ljubljansko meščanstvo.

Jan Omahne Femec

GIMME DANGER, GIMME LIFE, KINODVOR, PREMIERA

Poslednji požirek domorodnega Tektonika, ugasnem čik in se pobereva. Očarana in navdihnjena. Težka naloga je razčleniti tako izjemen glasbeni dokumentarec. Da le ne bi bil (pre)dolg, kot nagovor filmu t. i. D. J.-ja BIGorja. Bend tako močnega kalibra ne potrebuje duhomornega uvoda. Film teče, kot sploh ne bi bil režiran. Recimo temu kronološko urejen scenosled nam je bil podan zelo subtilno. Na trak je bilo zbrano mnogo začetnih posnetkov benda pred in izza kamere, na in za odrom. Podprtih z zelo umestnimi in duhovitimi komentarji Iggy-ja in njegovih pajdašev v današnjem času. The Stooges so postavili trden temelj podmladku žanrov, kot sta punk rock in garažni rock. Začetki skupine segajo v davno leto prejšnjega stoletja – 1967. Neprimeren čas za oster preboj v glasbeni sceni, ko so potencialni poslušalci iskali uteho v otroško spevnih Beatlih ipd. Sporočilo michiganskih mladcev je neobdelana refleksija iskrenosti, lojalnosti (do samih sebe) in vsakodnevnih prigod iz njihovih življenj. To preprosto sporočilo še danes predstavlja protiutež, če hočete, upor, vsečni glasbi. »Ne pripadam glamu, alternativcem, popu, sploh komur koli, želim le biti« (I. Pop).

foto: arhiv Kinodvora

m@c

CHASING TRANE, LOVE SUPREME, CANKARJEV DOM

Dokumentarec s pomenljivim naslovom se v skladu s pričakovanji sestoji iz niza pričevanj glasbenikov in stanovskih kolegov, na katere je imel John vsekakor pomemben vpliv. Pri nekaterih je celo dejansko posredno sokreiral konkretno ustvarjanje (akcija → reakcija). Tako denimo bobnar skupine The Doors navaja, da je po njegovem vzgledu tudi sam začel sprožati aktivno interakcijo z Morrisonom. Ker kaj pa drugega bend je razen skupka interakcij. Če obstajata povezanost in tokokrog, je rezultat – logično – (naj)boljši približek popolnosti.

Film se kajpada ukvarja s Coltranovo zgodbo in odnosom, ki so ga z njim stkali prijatelji in družina. Opisujejo ga kot prijaznega, sočutnega, spodobnega človeka, ki nikomur ni povzročal žal dejanj, ravno nasprotno. Odprt za pretok idej, na (ne vsem doumljivi) višji ravni povezan z življenjem in vesoljem pa tudi usklajen z Einsteinovim načinom razmišljanja. Ni čudno, da so se v njegovi družbi ljudje radi zadrževali. Morda preseneča, ali pa ne, da se je z droge uspel sneti sam, doma. Zaprl se je v hišo in poskusil. Šele po tem se je njegov talent, v kombinaciji z ustvarjalnostjo (pa tudi eksperimenti in stalnim spreminjanjem ter preizkušanjem, k čemur je bil nagnjen), dejansko izkazal, razbohotil in nadgradil. Če bi sklepali po začetkih, zlasti po prvem posnetku z vojaškim orkestrom, namreč ni kazal posebnih potencialov. Pogosto je samo pritiskal na tipke saksofona, ne da bi sprožal zvok. Vztrajno in prizadevno, predvsem pa predano.

John sicer izhaja iz razširjene družine, ki jo je pri njegovih dopolnjenih 12 letih prizadela tragedija – pomrla je večina moškega dela, kar je na njem definitivno pustilo določeno sled. In nedvomno je vtis pustil tudi dedek, baptistični duhovnik. »Nekateri igrajo jazz, nekateri igrajo blues, Trane pa je igral življenje,« tako je svojo misel sklenil Santana, ki je med drugim prispeval tudi pripombo, da je John s svojo glasbo spreminjal molekularno strukturo vesolja. Nedvomno zato, ker se je ukvarjal in se spraševal o globljem pomenu človeškega obstoja. »Vem, da obstajajo slabe sile in vplivi, vendar bi sam rad dal svetu nekaj lepega,« njegove misli ubesedi Denzel Washington na koncu filma. Nikakor ne moremo zanikati, da mu je uspelo.

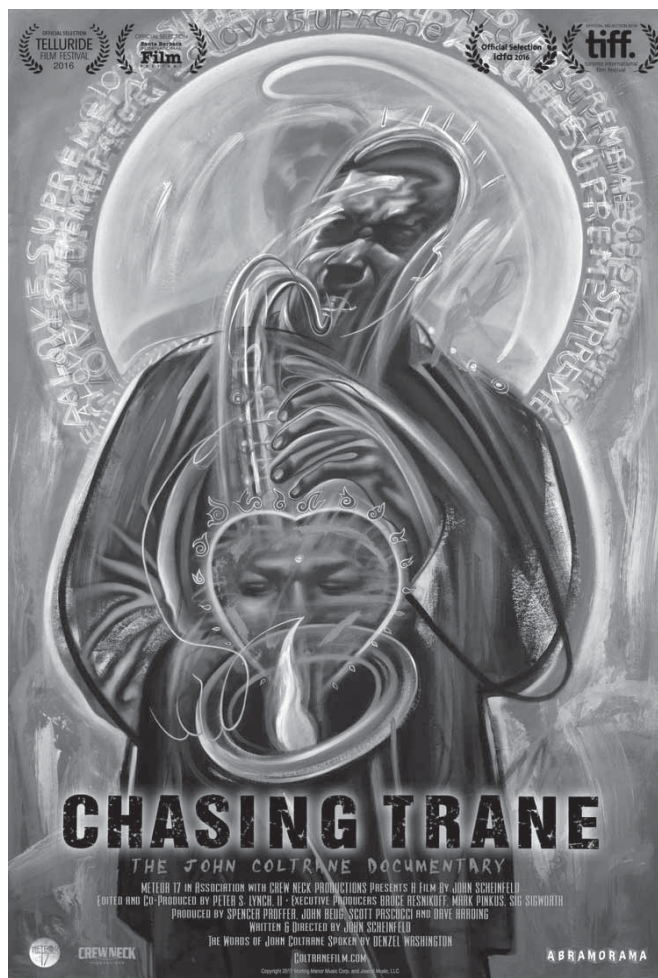

foto: arhiv Jazz festivala LJ

Umetnost nas pač povezuje s svetom, ki ga včasih uspemo doumeti samo na ta način. Priznajmo si, da je eden prijetnejših. In za začetek prisluhnimo Alabami.

MG

LA FURA DELS BAUS: CARMINA BURANA, FESTIVAL LJUBLJANA, 27. 6, KONGRESNI TRG

Kaj naj napišem o tej operni predstavi? Nič! Sami so vse povedali. Jaz lahko dodam – veste, kaj sta Hirošima in Nagasaki? Le pasja bombica v primerjavi s to operno predstavo. Mislim, da je bilo pol Ljubljanec na tej sceni. Dvajsetkrat več kot na njihovi prvi, ko so konec 80' ali v začetku 90' igrali v Hali Tivoli. Aja, še ministri so prišli kazat svoje nove večerne obleke in dragulje. Pa koga to briga.

Predstava je bila šokantna. Ne tako interaktivna kot v Hali Tivoli, pa vseeno tako močna z glasbo. Upam, da se Orff ni obračal v grobu zaradi tega. Veste, na prvi predstavi sem dobil po gobcu, ker sem bil prejunaški, tokrat pa nič, čeprav sem stal

direktno pod odrom.

La fura dels baus, legende Španije. Če si jih ne ogledate, ste izgubili pol življenja. Veste, kaj je bilo najbolj živo? Po dolgem ploskanju so zaigrali finiš te opere – adrenalin mi je skočil na konice. In zadnje minute opere, ko je z Ljubljanskega gradu zadonel ognjemet – hvala!!!

P. S.

Poslušajte si Fortuno Imperatrix Mundi in uživajte!

Taubi

foto: Taubi

LEPOTICA IN ZVER

Tudi to se bo zgodilo

*Rdeči Ogenj v najinih očeh
in modra pot najinih Src.*

*Pred tem sem, da rečem ne –
rotim te, da me uslišiš.*

*Pred tem sem, da si postavim naslednji cilj –
rotim te, da se mi izmuzneš.*

*Kaj je ostalo od presenečenja?
Čustveni mir,
Hvaležnost najinih Src,
Nenavezanost najinih Življenj,
kot Blažena Ljubezen.*

*Kaj je dobro v najinih Življenjih?
Zgodba enosti,
skoraj iskrenost najinih Umov,
sadovi Božjega dela,
v Resnici Čistost
Tvojega
Srca.*

Mežikanje oziroma utripanje Blagoslovov
za izstradanje svojih nagonov.

*Posvečeno Anni Porkki s Finske, ki mi je zelo
všeč – v želji, da bi se notranje ozdravila.*

Leah Artist Mihalic

Lepotica in zver. Lepotica potrebuje zver, da spozna svojo lepoto. Zver potrebuje lepoto, da dokaže svojo moč. Če dokaže svojo premoč, podivja. Če zataji svojo moč, se izpridi. Mora dokazati svojo moč na način, da ne rani lepote, temveč da se skupaj uresniči ...

Če lepota reče NE zveri, zver podivja, če lepota ni v resnici Lepotica. Če Zlatolaska ne verjame čarovnici, da ji hoče dobro. A samo če potem spozna, da je smisel življenja v žrtvovanju in da je to, da je Ona princeska, najbolj notranje, šele kasneje zunanje. Ko to spozna, se osvobodi zveri.

Če zver v vsem ugodi lepoti, zver ni več zver in se je ali udomačila (lisica iz Malega princa) ali pa jo je Lepotica nadvladala. A to ni vloga lepote, saj se ta mora naučiti streči ubogim, potrebnim in zavrženim ... Se pravi tudi zveri, ker so vse to lastnosti zveri. Če pa ima zver človeške lastnosti, ni več zver ...

No ja, zver ima v sebi lepoto, ki se ji je najbrž zgodila krivica. A zato ni čisto nič manj vredna od lepote. Pa tudi lepota

ima v sebi zver, ki se ji je lahko ali izneverila, potlačila in zavrgla ali ukrotila pod Nebeško Lepoto. Nebeška Lepotica.

Zver takole razmišlja: če je nekaj dovolj dobro za Nebesa, je dobro tudi zame. Lepotica pa tako: če je nekdo dovolj tvegala za Nebesa, lahko tvegam tudi jaz. Zver mora takole razmišljati: če je nekdo lahko še bolj trpel kot jaz, lahko tudi jaz ponižno pretrpim svoje težave in se soočim s problemi kot heroj. Lepotica pa tako: če je nekdo tako plemenit, da se je žrtvoval zame, da mi je dal življenje, praznične obleke in obilje ter da me vsi opevajo, potem moram jaz pokazati največjo ponižnost in se žrtvovati za najbolj uboge najprej, najbolj za zver. A ne samo za zver, ker potem ne bi bila več lepota. Lepotica se čisti s služenjem vsem in njena moč prihaja iz njenega krepotnega Srca. Da daje in prejema in postane Nekdo.

Ko lepota preobrazi svojo željo, da uživa na račun drugih in da služi vsem – takrat se lahko poistoveti z zverjo. Ko zver preobrazi svojo željo,

da nadvlada vse, takrat lahko začuti lepoto in vidi Njeno čisto Srce. Takrat zver izstrada svojo živalskost do te mere, da postane človeška. Takrat lepota prizemlja svojo človeškost do te mere, da postane ponižna.

Lahko bi rekli, da sta lepota in zver obe enako Božanski, samo v lepoti je izražena lepota, v zveri pa moč. Je pa res, da je moč težje obvladovati kot Lepoto in da jo prej zlorabimo; je mikavno – zato jo je tudi treba izstradati. Mogoče bi bilo lepše reči očistiti, izčistiti in prečistiti. A to je že druga zgodba.

Kdo je pa v Tvojem življenju lepota in kdo zver? Intima, spolnost, družjenje, služba, če jo imaš? WWW = 666 (po hebrejsko), država, birokracija, papirologija, partner, ki te je pretepal in/ali prevaral? Srečno na Vaši Poti, da Lepotica in Zver zaplešeta Božanski ples in da uresniči najprej vsak samega sebe, a v žrtvovanju za drugega, nato pa še drug drugega.

Gregor Leskovšek iz Zatočišča Miru
(LILAUM.COM)

JAZ ČLOVEK

V izgubi spoštovanja do sebe se je prelil žolč. Ostale smo vsaka na svojem bregu v iskanju potrditve od drugih. V izgubi sebe.

Energija, ki je vse okoli mene. V stikih, odzivih, dojemanjih. V govorjenju glasov. Temačna energija, ki me usmerja k odzivanju.

Opazujem, molčim.

Se umikam, iščem lastno razumevanje.

Priplazila se je v vsak moj odnos. Vplivala na moje odzivnosti in umike.

Vendar vem, da nisem. Tako le opazujem, se umikam in sprejemam umike.

Besede bivšega partnerja, ko več ni vedel, s čim bi prizadel.

Besede prijateljčinega partnerja, ob lastni bolečini neizživetih odnosov z ženskami v svoji družini. Občutki ob »ne znancih«, ki so tako interpretirali bližino s prijateljicami, odnose, ki jih gradimo ženske, ko je bolečine z nasprotnim spolom preveč. Bolečina, ki ni moja, vendar je zaradi vzporednih dejavnikov to postala. Besede hčerine prijateljice, ki me tako vidi, če ne sedaj, pa v prihodnosti, zaradi načina oblačenja, dojemanja, odzivnosti, razumevanja.

Zgolj sestrstvo žensk, ki se morajo same boriti.

S pogovori podpore in ob globljem razumevanju.

Čprav le z golo resnico.

Mojca N.

025
KRALJI
ULICE

foto: Aleksander Petric

ZVERI

Prepoznala sem se v tebi. Prepoznala delčke sebe, pred katerimi že leta bežim. Rane, ki sem jih skrila. Globok sram in krivdo, ki sta mi krojila pot.

Kako imava lahko isto notranje dojemanje, iste travme in iste zveri, ki naju glodajo, kljub temu da sta naju najini izbiri peljali po popolnoma različnih poteh?

Govoriva o ponosu in sprejemanju najinih izbir, govoriva o neprecenljivih izkušnjah, ki nama jih je dala najina pot. Ne glede na mojo izbiro umika ali tvojo v življenje. O iskanju ljubezni.

Preseči vzorec delovanja, videti preko izbir, ki so prinesle toliko bolečine. Se zazreti vase.

Če je izvor sramu in krivde v nedohranjenosti v občutku ljubezni, preseči neskončno iskanje sprejetosti sebe.

V prepoznanju zanke, ki kaže na začetek poti.

Mojca N.

KONTRAST

Odkrivanje samega sebe me privede v neznane vode, votline in nevedne smeri. Se primerjati z nekom ali nečim izven sebe je naučena ter prirojena vrlina, a kje bi se znašla brez vsega kontrasta?

Kontrast mi kaže nasprotje svojega bistva. Bi lahko brez njega zaznala kdo sem?

Brez teme prepoznala luč ...

Brez jeze občudovala veselje ...

Brez sovraštva oboževala ljubezen ...

Brez grobosti cenila nežnost ...

Brez napak izvedela, kar si želim ...

Se brez pogrešanja vznemirjala prisotnosti ...

Brez straha uvedla pogum ...

Brez nasprotja ugotovila udobje vsega, kar me izpolnjuje.

Greva še globlje.

Ker sem izkusila nesramnost, se zavedam prijaznosti.

Skozi nasilje sem ugotovila lastno vrednost.

Zaradi zavračanja prišla do sprejemanja.

In z lažmi razkrila izjemnost iskrenosti.

V vsem je neznanka in razplet je odkrivanje. Odkrivanje sebe. Nikdar ni enako, pa naj bo podobna senca, isto nadstropje, 20 let poznana bližina ali že izkušena situacija. Pade kaplja drugič na enako mesto, je gladina drugačna. Ni je stvari, ki nima dodatka, pa naj bo rutinska ... samo pozornost kdaj šepa.

A kadar ugotovim, se zavedam lepote, vpijem jo. Hkrati pa vednost, da gre na novo dalje. In jaz se odločim, kako gledam naprej.

Zakaj gremo čez to, ko zna zverinsko boleti ...

Pa dajva bujno fantazirati. Predstavljam si poljuben scenarij, v katerem vsakič vem, kaj reči in narediti. Kadar želim očarati, mi pade tista prava beseda, kadar želim pozornost, poznam želeno mimiko telesa, kadar želim osvojiti, poznam pričakovano gesto za povzdig. Vedeti vsak potreben korak, poznati rezultat že mnogo prej, preden se zgodi ... To je vsevednost.

Predstavljam si vsevednost ... poglobim se vanjo ...

Kakšen dolgčas.

Nepoznano prižiga radovednost, gorivo, katero radostno plačujem. Iskra sem jaz.

Ker ne vem, uživam.

Ker ne vem, se učim.

Ker ne vem, se preizkušam.

Ker ne vem, spoznavam. Vse okrog sebe in sebe.

In bolje ko se zavedam stiske, se opomnim in vem! Na drugem koncu me čaka nasprotje. In v moji moči je izbrati stran.

Katja Zgozdnik

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK

foto: Miloš Stojić

Zid - Obstajajo preštevne kontroverznosti, ki spremljajo projekt »Beograd na vodi«. Po mišljenju mnogih, tudi mojem, je to simbol propadanja, bahavosti, netransparentnosti, nedemokratičnosti, pomanjkanja dialoga, odraz samovolje, osiromašenosti in zverinskega v ljudih, vključno s politiko, ki te iste ljudi v Beogradu in Srbiji vodi pri vladanju. Dviga se zid.

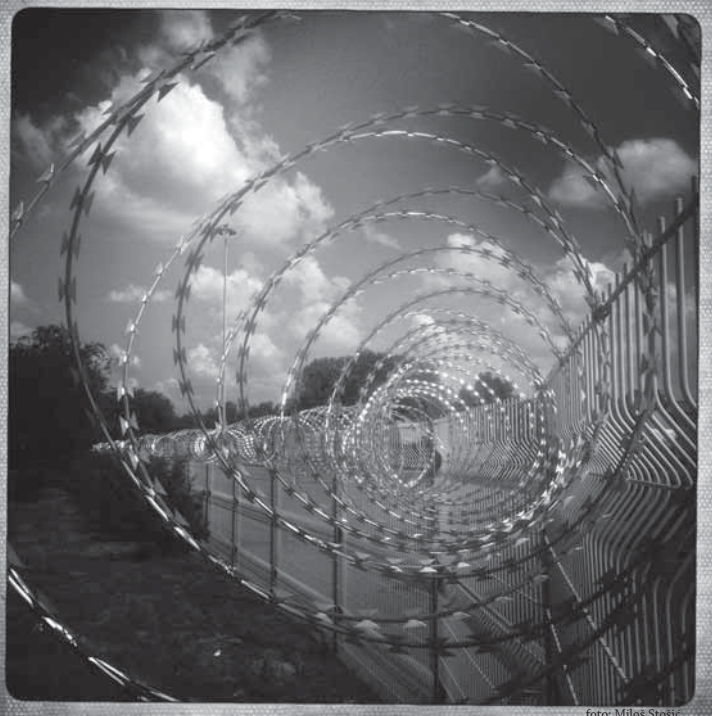

foto: Miloš Stojić

Žica - Žica je nadaljevanje predhodne fotografije in ilustrira moč nespoštovanja osnovnih človeških pravic *drugih*. To je simbol današnje Evrope in njene nesposobnosti, da bi obvladala moderne izzive na človeški način.

foto: Miloš Stojić

Bes - Nasproti turobnim temam se pojavljata tema »umetnika« in kontrast zverinskemu v družbi, tisto, v uporniškem človeku budi zver.

foto: Miloš Stojić

Preživetje - Druga velika tema, s katero se zadnje čase aktivno ubadam, so migranti. Ne glede na razlage in navzlic vsem teorijam sam opažam dve plati: slabe ljudi v iskanju zavetja in protiutež tem »močne« ljudi. Surovi svet narave me vse preveč spominja na oddajo Survival, ki sem jo gledal kot mulec. S strani najbolj razvitih narodov so migranti deležni izrazito zverinskega odnosa – to velja predvsem za EU.

JAZ ČLOVEK, JAZ ZVER

Dostikrat pri sosedu gledam TV-kanale, kjer opišejo in prikažejo početje živali ... Nekatere se mi zdijo zelo krute, druge prebrisane, tretje pa pametnejše kot ljudje.

Ampak jaz bi rada govorila o psihični zverinskosti.

Kot človek se čutim vedno takrat, kadar je treba koga potolažiti, pohvaliti, jokati z njim, se smejati, ljubiti ali pa ocenjevati. Vendar po mojem delamo to tudi zato, da »dvignemo« sebe. V zverinskem početju pa pokažemo svoj pravi jaz. Plohe obtožb, jeza, očitki, metanje polen pod noge, zamere, pravljanje na sodiščih in še in še bi se dalo napisati.

Tako rekoč zverinski pokoli, ki se sedaj dogajajo po svetu, opozarjajo na bolno družbo, na vero, ki je nekateri ne razumemo, a je tako skrajna, da bi morali že otroka vzgajati v trdnega neskrajneža, ki hitro podleže verski blaznosti.

Ustrahovanje je tudi psihološka zverinskost. Poslužujejo se jo tisti, ki so v sebi nemočni. Tisti, ki se ne počutijo varne. Morda jim lahko rečemo šibki.

Zver ubije drugo žival za preživetje; človek ubije drugega s pogledom ali pa z besedo.

Seveda, če o telesnih poškodbah ali uboju ne govorimo.

Kakor koli že, kdaj sem bila jaz zver? Morda največkrat v psihični bolezni, ki pa je izhajala iz trpljenja. Po drugi strani pa sem v bolnici trpela kot trpeča zver. Za svobodo in za hrano ter dostojanstvo bi naredili marsikaj. Zverinsko obnašanje sledi temu, če kdo v tem ogroža mene ali pa žival.

Tudi otroci so lahko male zveri. Trmarijo, se derejo, ker bi radi to in to igračko, sladkarije ... Da postaneš človek, si moraš predvsem izbrati veliko različnih izkušenj. Moraš biti tudi širokogruden, razgledan, inteligenten itd. Šele potem se lahko vprašamo, ali je to res velik človek. Menim, da je vseeno tudi v njem nekaj zverinskega, saj ko se mu sprosti ventil ob kakšni težavi, kateri ni kos, prav lahko tako deluje. Človek ali zver? Oboje nosijo v sebi. Eni vpijejo, drugi so bolj pritlehni, tretji so bolj hinavski, drugi so cinični in napadalni ...

Človeško pa pripisujem toplim, srečnim, radodarnim in spoštljivim, nevzvišenim ljudem. Najvažnejša pa je medsebojna

Saraja

pomoč. Nekateri mislijo, da če je človek pameten, da je tudi bolj človeški.

Mislim, da to povsem ne drži. Najbrž je res, da zaradi svojega širokega miselnega razpona deluje mirnejši ...

Vendar ima vsak od nas slab dan, neizpolnjene želje, kratenje pravic, odtegotanje denarja. Zagotovo pa lahko rečem, da je danes tempo v službah zverinski, čeprav so ljudje v njej človeški. Vedno več je tega, zato tudi zverinska

diktatura dostikrat pade in človek jo zruši.

Torej nihče ne prenaša zverinskosti, a včasih te ljudje pojedjo. Psihično ali pa fizično, ko se potem to pokaže v obliki bolezni.

Zakaj nimamo praznika človečnosti, ki bi opozarjal na zverinskost? Morda kdaj na drugem planetu!!!

Barbara Jozelj

PARODIJA

Ko dojameš, da od malega si sam na svetu,
da nikogar zate ni na natrpanem planetu,
kit e branil bi, poslušal in tolažil,
pa četudi s plastiko besed in z jalovimi reki,
da le čutil bi se vrednega, pomembnega vsaj komu.

Ko dojameš, da še starši, tvoji lastni,
ki si ljubil jih, kljub batinam, žalitvam,
in delal vse za njih v naivni hvaležnosti,
le za svoje so potrebe in koristi te vzgojili,
dokler breme invlaidno si postal jim v sram.

Naposled v cerkev se odpraviš na vseh štirih,
da vsaj bog bi te v stiski odrešil,
pa ustavi te na pragu kot brezdomca
vatikanski varnostnik do grla v predsodkih,
ker še ta le baker čuva, ne pa vode svetih...

Erin

JEST SM ZVER

Ne verjamete? No, naj vam razložim ... Sem tečen. Sem siten. Sem ozdravljen narkoman, kar pomeni, da bom ostal narkoman do smrti, ker vem, kako je droga lepa. Dvakrat sem bil v zaporu. Sem alkoholik. Kadar mi kdo stopi na žulj in mi dvigne živec, ga znam nadreti, da se to na daleč sliši. Torej še vedno dvomite v mojo trditev? Ja, jest sm zver. Kaj naj k temu še dodam? Po potrebi sem tudi zahrbtnen. Hinavec. Lažnivec. Prasec. Svinja. Bo dovolj? Če ne, bi vam lahko dodal še morje negativnih malenkosti, a tega najbrž ta prispevek ne bi prenesel. Morda le še to, da sem ogromen egoist. Kradljivec. Lopov. Skratka pravi klošar. In z velikim ponosom se hvalim naokoli, da sem klošar. In zdaj? Jest sm zver.

Ampak ... znam biti tudi ljubezniv. Komunikativen. Prijazen. Rad pomagam. Kadar nekdo potrebuje pomoč, me niti pod razno ne briga zame, ampak le za tistega, ki pomoč potrebuje. Zaljubljen sem v prijateljstvo. Sranje je le v tem, da tisti, ki mu pomagam, čez čas preraste moje sposobnosti in me želi vreči v kanalizacijo. Jebat ga! Na to se je treba navaditi in s tem živeti. Sem človek? Ne, jest sm zver.

Aja, da se vrnem na prvo poglavje ... sem delomrznež, kar se v tej naši lepi deželi sliši že kot prava grozljivka. Čeprav ... prav po zaslugi te lepe dežele sem zasovražil vsako službo. Torej so delodajalci zveri? Ne! Jest sm zver. Taka, ta potuhnjena. Najraje ležim v svoji postelji v zasedi in čakam na žrtev, ki jo moram napasti.

Zdaj pa eno strokovno vprašanje ... Dr. Jekyll & mr. Hyde. Le kdo sem jaz? No, to vem ... jest sm zver. In to bom ostal do svojega onemogočenja. Vendar pa jaz za to ne potrebujem nekih posebnih epruvetskih napitkov. Takega me je pač naredilo življenje.

Taubi

OBČUTEK

Vesolje je blizu.
A dan se mi zdi
preveč jesenski
za kri.
In bife bom našel
v trenutku ...
Tako, kot sem
ga našel
že neštetokrat ...
Po občutku.

Vesolje je blizu.
Zavohal bom
nekaž človeškega ...
Nekaž, kar bo
zmotilo moj mir.

Sedel bom v kotu,
kjer lahko
po potrebi bruham,
ko pijem svoj pir.

Seveda ... vse to,
če bom našel bife.

Vse bolj se mi zdi,
da čas zapira
svoja vrata ...
In nove zgodbe
spet odpira.

Vesolje je blizu.
Mogoče pa ne ...
Sem našel bife.

Premalo sem pil.
In nikogar nisem ubil.

Art Ajva

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

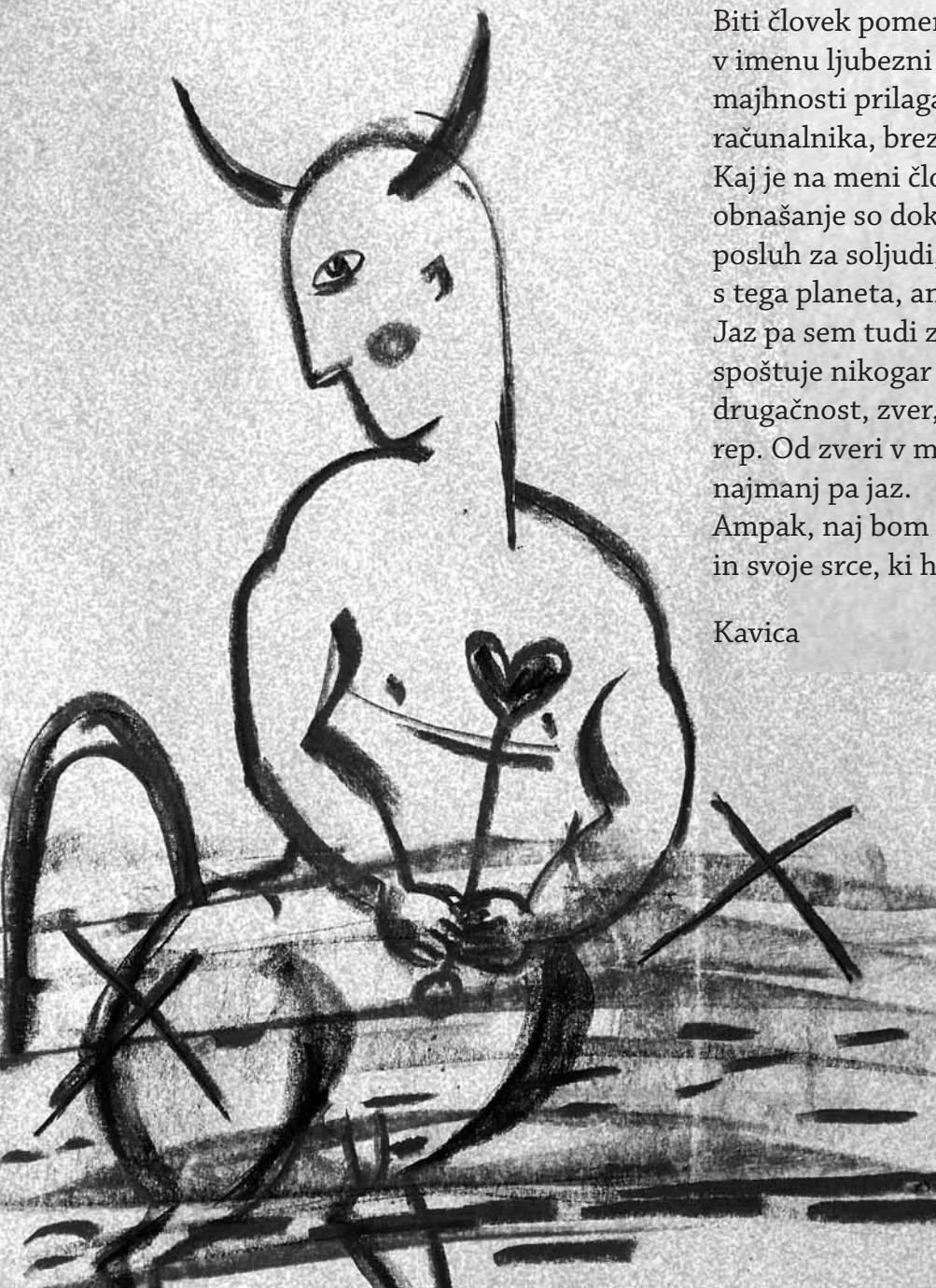
10. 06.>> Kralje mi je prijazno ponudil prodajalec 339 (Andrej Pugelj – op. ured.) v Kranju. Čtivo je zelo zanimivo, spomin na Nirvano, noč v hostlu, tura po nevid(e)ni Ljubljani. Marko

17. 06.>> Kuža na junijski naslovnici in zadnji strani ima tak fajn zamišljen izraz. Faca! Ga kar ne morem nehat gledat ☺. Kralji in kraljice, naj vam bo poletje naklonjeno. LP Pika

26. 06.>> Včeraj kupila časopis od prodajalca št. 173 (Tadej Majc – op. ured.) pri Tušu v Mengšu. Prijazen fant, nevsiljiv. LP Saša

10. 07.>> Vsak mesec kupim Kralje pri prodajalcu št. 348 (Adem Avdijaj – op. ured.). Zelo prijazen gospod, nevsiljiv. Vedno poklepetava. Tudi tiste dni, ko revijo že imam, se ustavim in izmenjava nekaj besed. Nina iz okolice Kopra

032
KRALJI
ULICE

Jaz sem človek z ranjeno dušo, ki me zelo boli.
Biti človek pomeni sodelovati, dajati, prejemati
v imenu ljubezni in upanja. Moja duša se v svoji
majhnosti prilagaja okolici kolikor se le da. Brez
računalnika, brez avta in brez denarja.
Kaj je na meni človeškega?! Oblika, velikost in
obnašanje so dokaj človeški. Človeškega me dela
posluh za soljudi, čeprav imam občutek, da nisem
s tega planeta, ampak to je pogost pojav.
Jaz pa sem tudi zver, ki uničuje, zver, ki ne
spoštuje nikogar in ničesar, zver, ki zaničuje
drugačnost, zver, ki se vrti v krogu in lovi svoj
rep. Od zveri v meni nima koristi nihče, še
najmanj pa jaz.
Ampak, naj bom človek ali zver, imam svojo glavo
in svoje srce, ki hrepenita po svobodi.

Kavica

OGLASNA DESKA

Od vročine se nam kar zvrtili. Za osvežitev in ohlajitev vam v Posredovalnici rabljenih predmetov Stara roba nova raba ponudimo različne pripomočke. Senčnik, slamnik, napihljivo žogo ali kakšno dobro knjigo za prijetno branje v senci. Najde pa se tudi kaj steklenega, lesenega, keramičnega in kosmato mehkega. Oglejte si sami na Poljanski cesti 14., na ulici Milana Majcna 4 ali na <http://www.robaraba.si/>

V imenu društva Kralji ulice se

zahvaljujemo,

- pekarni OSEM

- podjetju LIDL za veliko donacijo jajc in mineralne vode

- podjetju ŽITO PODRAVKA za veliko donacijo konopljiniga toasta

- slaščičarni ZVEZDA

- podjetju SPAR za pudinge in veliko količino Danone grških navadnih in sadnih jogurtov ter sadnih jogurtov znamke SPAR

- Anini zvezdizi iz BTCja za donacijo mleka, makaronov, keksov in polente

- Dušanu Janežiču in njegovi soprogi za velikodušno donacijo robe za zadrugo

Stara roba - nova raba

Se priporočamo za naprej.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek od 15h - 16h v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnete in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

						RUSKI ŠAHOVSKI VELEMOJSTER, NEKDANJI SVETOVNI PRVAK (VASILIJ)		LADJA ZA PREVOZ TEKOČIH GORIV	IZDELO-VALEC RET	PRIMORSKO TOVORNO ŽIVINČE	SLOVENSKI DIRIGENT IN LIBRETIST (NIKO)	BOGINJE MAŠČEVANJA V GRŠKI MITOLOGIJI	VEČJA PTICA PEVKA ČRNE BARVE (IZ ČRK: MATORKA)	
						IZDATEK								
						NAZIV ZA VRHUN-SKEGA DIRIGENTA, MOJSTER								
						ZAČASNA PRAVNA REŠITEV (IZ ČRK: TERMINI)								
						VELIKA SKALA								
						ČLAN KVEKERJEV								
LETOVIŠKO MESTECE NA JUŽNI OBALI OTOKA BRAČA		RDEČE KRVNO TELESCE	VELIKA OKUSNA SEVERNO-ATLANTSKA RIBA	NAJVEČJI JADRANSKI POLOTOK	ŽENSKI PRINCIP V KITAJSKI FILOZOFIJI (— IN JANG)	DUHOV-ŠČINA GLASBENIK SOSS				NOVINAR DOBERŠEK				
VRSTA LISTNATEGA DREVEŠA (DVE BESEDI)									GOZDNA PTICA SLADKA ORIENTALSKA PIJAČA					
RAHLA OVLAŽITEV Z VODO								VOZNIK ST.GRŠKA FILOZOFSKA ŠOLA						
GOZD, V KATEREM GRABUO LISTJE							DEL TENIŠKE IGRE					NAJVEČJA REKA V JZ FRANCIJI	NAJVIŠJA GORA NA SVETU	TEMNI DEL DNEVA
NARISAL KLEMEN J. PETELIN	TRENJE V FIZIKI KOŠ LESA ZA PODKURITI, IVER				HRAPAVA VULKANSKA KAMNINA (IZ ČRK: HITRAT)	ŽENSKI SPOLNI HORMON								
DEL MESTA REKE Z ZNANO ROMARSKO CERKVIJO						MEJNA REKA MED MEHIKO IN ZDA POŽREŠNEŽ								
GRŠKA ČRKA (V BESEDI OMIKRON)			KMEČKO POSLOPJE ZA ŽIVINO	RADO SIMONITI NAŠA PISAVA REKE RHONE			KANADSKO MESTO (IZ ČRK: ERA)				STVAR PRITOK REKE ORANJE V J. AFRIKI			
NEKDAJ ODLIČNI AVSTRIJSKI SMUČAR (KARL)							KAZALNI ZAMEK IN MEDMET	GNÓJNO VNÉTJE OB DLAKI, TUR HUDOBIJA						VELIKO PLITVO KITAJSKO JEZERO (IZ: AT1)
ENOTA ZA MERJENJE FREKVENCE, TISOČ HERTZOV									AVTOR ROMANA "ARIANA"					
ST. GRŠKI KIPAR (IZ ČRK BESEDE DETINA)							POLITIČNA ALI VOJAŠKA ZVEZA DRŽAV			IVAN TURK				
SESTAVIL JOŽE PETELIN	KRIŽANKE OSVEŽIJO ZNANJE.	MEHAK SANITETNI MATERIAL					KOŠI MESA ZA PEČENJE, ZAREBRNICE							

Sestavil: Jože Petelin

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, DVD-trojček ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne ugank, ki so: Primož Krisper in Sevnice, Marinka Letić, Zdenka Kokotec in Saška Lozar iz Ljubljane, Pirečnik Ana iz Šmartna ob Paki in Košir Jelka iz Koroške Bele.

